

DEZBATERI PARLAMENTARE

Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XIX-a

SESIUNEA a IV-a ORDINARĂ – FEBRUARIE 2011

Ședința din ziua de 16 februarie 2011

(STENOGRAMA)

SUMAR

1. Declarația ședinței ca fiind deliberativă.
2. Declarația deschiderii sesiunii de primăvară. (*Intonarea Imnului de Stat al Republicii Moldova și onorarea Drapelului de Stat al Republicii Moldova*).
3. Dezbateri asupra ordinii de zi și aprobarea ei.
4. Alocuțiunea domnului deputat Valeriu Streleț – președintele Frațiunii parlamentare a Partidului Liberal Democrat din Moldova.
5. Alocuțiunea domnului deputat Dumitru Diacov – președintele Frațiunii parlamentare a Partidului Democrat din Moldova.
6. Alocuțiunea doamnei deputat Corina Fusu – vicepreședinte al Frațiunii parlamentare a Partidului Liberal.
7. Alocuțiunea domnului deputat Igor Dodon.
8. Alocuțiunea domnului deputat Mihai Godea.
9. Dezbaterile și adoptarea proiectului de Hotărâre nr.2765 din 14 decembrie 2011 pentru aprobarea Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei de reformare a sectorului justiției pentru anii 2011 – 2016. *Prioritate legislativă a Guvernului Republicii Moldova*.
10. Dezbaterile, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.2388 din 31 octombrie 2011 pentru completarea Legii nr.909-XII din 30 ianuarie 1992 privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl (*art.7, 9, 22*).
11. Dezbaterile și adoptarea proiectului de Hotărâre nr.303 din 14 februarie 2012 privind numirea în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție.
12. Dezbaterile și adoptarea proiectului de Hotărâre nr.304 din 14 februarie 2012 privind numirea în funcția de președinte al Curții Supreme de Justiție.
13. Dezbaterile și adoptarea proiectului de Hotărâre nr.312 din 15 februarie 2012 pentru modificarea art.2 din Hotărârea Parlamentului nr.204 din 20 octombrie 2011 privind constituirea unei comisii de anchetă a Parlamentului în legătură cu vânzarea armamentului din dotarea Forțelor Armate.
14. Dezbaterile și aprobarea în primă lectură a proiectului Legii insolvabilității. Proiectul nr.2576 din 23 noiembrie 2011. *Prioritate legislativă a Guvernului Republicii Moldova*.

15. Dezbateră, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectură a doua a proiectului de Lege nr.43 din 10 ianuarie 2012 privind importul unor autovehicule.

16. Dezbateră, aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr. 2714 din 9 decembrie 2011 privind prevenirea și combaterea criminalității organizate. Comasarea proiectului nr.2714, ca proiect de bază, cu proiectul nr.1487, ca proiect de alternativă.

17. Dezbateră, aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr. 1487 din 28 iunie 2011 privind prevenirea și combaterea crimei organizate. *Planul „Republica Moldova – Uniunea Europeană”, liberalizarea regimului de vize. Prioritate legislativă a Guvernului Republicii Moldova.*

18. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.112 din 17 ianuarie 2012 pentru modificarea unor acte legislative (*Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544-XII din 23.06.93; Legea nr.45-XIII din 12.04.94 privind activitatea operativă de investigații – art.11; ș.a.*).

19. Dezbateră proiectului de Hotărâre nr.328 din 16 februarie 2012 privind stabilirea datei alegerii Președintelui Republicii Moldova. Transferarea adoptării proiectului de Hotărâre nr.328 pentru o ședință ulterioară.

Ședința începe la ora 10.00.

Lucrările sînt prezidate de domnul Marian Lupu, Președintele Parlamentului, asistat de domnul Vladimir Plahotniuc, prim-vicepreședinte al Parlamentului, și de doamna Liliana Palihovici, vicepreședinte al Parlamentului.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,
Bună dimineața.

Rog să vă ocupați locurile dumneavoastră, pentru a începe ședința plenului Parlamentului.

Secretariatul,

Rog să anunțați prezența în sală.

Domnul Maxim Ganaciuc – secretar general adjunct al Parlamentului, șeful Direcției documentare parlamentară:

Doamnelor și domnilor deputați,
Bună dimineața.

Vă anunț că la lucrările ședinței plenului Parlamentului, din totalul celor 101 de deputați, și-au înregistrat prezența 60 de deputați. Nu s-au înregistrat: deputatul Butmalai (*din motive de sănătate*) și deputații Frațiunii parlamentare a Partidului Comuniștilor.

Domnul Marian Lupu:

Certificat concediu medical.

Deci, stimați colegi,

Constat prezența cvorumului și caracterul deliberativ al ședinței și anunț ședințele plenului Parlamentului, în cadrul sesiunii de primăvară 2012, deschise. Rog să onorăm Imnul și Drapelul Țării. (*Se intonează Imnul de Stat al Republicii Moldova. Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova .*)

Stimați colegi,

Înainte de a purcede la partea de conținut a ședinței de astăzi, vreau, tradițional, să vă anunț că, în perioada premergătoare acestei ședințe, și-au sărbătorit zilele de naștere mai mulți dintre colegii noștri, precum deputatul Grigore Petrenco, deputatul Mihai Godea, doamna deputat Zinaida Greceanîi, domnul deputat Petru Știrbate, doamna deputat Inna Șupac și domnul deputat Dumitru Diacov care a făcut 60 de ani. Să-i felicităm pe toți colegii noștri. Să le dorim multă sănătate și mult succes. (*Aplauze.*)

Înainte de a începe ședința cu luările de cuvânt tradiționale ale reprezentanților conducerii grupurilor parlamentare politice e nevoie să aprobăm ordinea de zi, care a fost aprobată în proiect și este înaintată de către Biroul permanent, o aveți în fața dumneavoastră.

Domnule Ghilețchi,

O să vă rog să-mi aduceți aminte doar de numărul proiectului despre care am vorbit imediat anterior, ca să fie inclus și el pe ordinea zi.

Microfonul nr.4.

Domnul Valeriu Ghilețchi – Frațiunea PLDM:

Este vorba de proiectul de Hotărîre nr.312 din 15 februarie 2012 cu privire la modificarea Hotărîrii Parlamentului în legătură cu formarea Comisiei de anchetă privind controlul asupra vânzării armamentului. Deci acest proiect de hotărîre este înregistrat și propun să fie inclus în ordinea de zi.

Domnul Marian Lupu:

Da, stimați colegi, este vorba, într-adevăr, de un amendament tehnic cu referință la hotărîrea Parlamentului despre care a vorbit colegul nostru. Am discutat în cadrul Alianței acest subiect

Microfonul nr.4.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Președinte,

Propun spre dezbateră includerea în ordinea de zi a proiectului nr.316. Acest proiect vine să îmbunătățească Legea cu privire la alegerea Președintelui Republicii Moldova. Și cred că avem nevoie ca procesul de alegere să fie în albia legalității.

După cum cunoașteți, am depus și o sesizare la Curtea Constituțională privind verificarea constituționalității unor prevederi actuale din Legea cu privire la alegerea Președintelui. Și ne-am putea pomeni ca, în plin proces de alegere a Președintelui, să avem o hotărîre a Curții Constituționale care să schimbe lucrurile.

De aceea, am inserat toate solicitările din sesizarea la Curtea Constituțională într-un proiect de lege. Acest proiect de lege a fost dezbătut și cu reprezentanții societății civile și a fost îmbunătățit în cadrul dezbaterilor publice.

Am transmis acest proiect de lege și președinților fracțiunilor parlamentare. Nu am reușit să discut doar cu Frațiunea Partidului Liberal, dar sper azi să putem să facem acest lucru.

De aceea, pentru următoarele două săptămîni. Eu înțeleg nu a trecut prin comisie, se poate să fie examinat în comisie săptămîna viitoare și pentru joia viitoare să examinăm acest proiect de lege. Să-l aprobăm în așa fel ca norma legală, care reglementează alegerea Președintelui, să fie în totalitate conformă cu norma constituțională.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Dacă constatăm că această propunere sau acest proiect nu dispune încă de raportul comisiei de profil, vă dați seama că sînt în constrîngere prevederilor regulamentare. Însă noi am convenit, la ultima ședință a Biroului permanent, că o următoare ședință, anume dedicată posibilelor completări ale ordinii de zi pentru perioada ulterioară, se va desfășura miercurea viitoare, după încheierea ședințelor comisiilor. În acest caz, aici cred că Comisia juridică, numiri și imunități da, este cea sesizată în fond.

Domnul Mihai Godea:

Exact.

Domnul Marian Lupu:

Din momentul în care se constată vineri, pe final de ședință a comisiei, că s-a ajuns la consens că este votat, că raportul este pregătit, imediat după aceasta, în aceeași zi, comisia va avea tot dreptul să vină și să propună, împreună, de altfel, și cu dumneavoastră, fiindcă ședințele Biroului permanent sînt deschise pentru toți deputații, să revenim la acest subiect, ca să fim împăcați din toate punctele de vedere, inclusiv din punct de vedere procedural. Mă înțelegeți ce am în vedere?

Domnul Mihai Godea:

Înțeleg.

Domnul Marian Lupu:

Propunerile votate să dispună de rapoarte, altminteri deschidem ușa pentru multe precedente în viitor.

Domnul Mihai Godea:

Eu sincer nu văd o problemă ca noi să nu includem în ordinea de zi pentru săptămîna viitoare. Pentru că ordinea de zi se aprobă pe două săptămîni și, procedural, comisia să-l examineze miercurea viitoare și, eventual, să elaboreze și raportul asupra acestui proiect de lege. Deci eu nu văd vreo contradicție.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Da, și eu la fel,
Microfonul nr.5.

Domnul Victor Popa – Frațiunea PL:

Domnule Președinte,

Noi și data trecută am accentuat o chestie că întrebările nepregătite, fără avizele comisiilor permanente, fără raportul de bază nu pot fi incluse în ordinea de zi. Deci la 22 noi avem ședința comisiei, vom discuta acest proiect și vom veni cu un raport, ori îl vom susține, ori îl vom respinge, eu nu pot să vă spun, că nici nu am văzut acest proiect.

Domnul Marian Lupu:

Este exact ceea ce am spus și eu adineauri.

Domnul Victor Popa:

Exact.

Domnul Marian Lupu:

Bine. Am înregistrat.

Domnul Victor Popa:

Noi nu susținem această propunere.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.3.

Domnul Igor Dodon:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Noi am înregistrat o inițiativă legislativă din partea socialiștilor, este vorba de proiectul de Hotărîre a Parlamentului pentru numirea datei alegerii Președintelui. Acest proiect a fost înregistrat cîteva săptămîni în urmă. Eu înțeleg că argumentarea acuși o să fie, că nu sînt rapoartele comisiilor ș.a.m.d. Însă au fost mai multe precedente, cînd s-a făcut pauză în ședința plenară a Parlamentului, s-a discutat proiectul și s-a pus la vot.

De aceea, cred că, pentru a fi consecvenți toți împreună, ar fi logic ca acest proiect să fie inclus în ordinea de zi sau pe astăzi, sau cel tîrziu pentru ziua de mîine, pentru a fi examinat. Și eu vă rog să puneți la vot acest lucru.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Propunerea a fost înregistrată.

Stimați colegi,

Din nou constat aceeași situație, situație similară de ordin procedural, fiecare subiect care este propus de a fi inclus pe ordinea de zi trebuie să dispună nu atât de avize, cât de raportul comisiei sesizate în fond.

Noi, în cadrul ședinței Alianței, am discutat că acest subiect îl dezbatem în continuare în cadrul unei pauze care va fi anunțată ulterior pe parcursul ședinței plenului Parlamentului.

În acest context, avînd situația constatată și de comisia de profil, dar și constatată de mine în concordanță cu prevederile Regulamentului, voi supune votului aprobarea ordinii de zi propusă de Biroul permanent doar cu includerea proiectului nr.312, acest amendament tehnic cu privire la funcționarea sau termenul de funcționare a Comisiei de anchetă, da, la subiectul muniții.

Cine este pentru această propunere rog votul dumneavoastră de aprobare a ordinii de zi în aceste condiții. Majoritatea.

Vă mulțumesc.

Ordinea de zi este aprobată.

Înainte de a examina proiectele propriu-zise de lege și hotărîre, incluse pe agenda de astăzi, tradiționalele luări de cuvînt la deschiderea sesiunii, primul fiind domnul Streleț, președintele Frațiunii PLDM.

Domnul Valeriu Streleț – președintele Frațiunii PLDM:

Stimate domnule Președinte al Parlamentului,

Stimați deputați,

Doamnelor, domnilor,

Onorată asistență.

Astăzi, în prima ședință de plen a celei de-a III-a sesiuni a legislaturii curente, care este extrem de importantă prin așteptările și încărcătura sa, avem a formula cîteva concluzii care caracterizează plenar momentul politic actual, dar și perspectiva politică imediată și de durată medie.

Prima concluzie ar fi că, în pofida prezicerilor apocaliptice și a speculațiilor propagandistice ale forțelor politice revanșarde și antistatale, Alianța pentru Integrare Europeană a funcționat, funcționează, a adoptat importante acte legislative și a întreprins acțiuni care au avut menirea de a aduce și au adus în mare măsură o viață mai bună cetățenilor.

În toată perioada sa de activitate, Alianța pentru Integrare Europeană și Guvernul său au reușit să mențină un curs constant de stabilitate și avansare înainte, fie și modestă pe unele domenii, dar impresionantă pe dimensiunea diversificării și consolidării parteneriatelor externe, dinamicii exporturilor, indicatorilor de creștere a produsului intern brut, executării bugetelor, plății în termen a salariilor și pensiei și chiar și majorarea salariilor în unele domenii, cum ar fi cel al pedagogilor, care, în perioada din 2009 și pînă în prezent, a înregistrat o creștere de circa 50%.

O altă concluzie ar fi că, în pofida isteriei mediatică, declanșate de apologetii ordinii de fier, despre pericolul care îl prezintă pentru societate dezbaterile uneori foarte tranșante din cadrul Alianței pentru Integrare Europeană, societatea a

început să se obișnuiască și să accepte pluralismul de opinii. Luînd în calcul procesele începute în sesiunile precedente, inclusiv în legislatura precedentă, dar și obiectivele pe care le avem pentru următoarele sesiuni putem spune că totuși cele mai importante și plene procese ne mai sînt încă în față. Și așa menționa printre acestea, în primul rînd, înțelegînd că poate așteptările ca ierarhizare să fie altele, dar, în primul rînd, noi urmează să fim foarte fermi în implementarea agendei de reforme, care au fost asumate prin adoptarea Programului de guvernare al Alianței pentru Integrare Europeană 2, în vederea atingerii unor obiective demult așteptate și absolut firești, cum ar fi: liberalizarea economiei și lichidarea monopolurilor interne, asigurarea unei administrări eficiente a patrimoniului public, eficientizarea procesului bugetar, reformarea organelor pentru ocrotirea normelor de drept, combaterea eficientă a corupției, lichidării discrepantei dintre veniturile cetățenilor și prețurile curente și altele.

Firește că fără abordarea eficientă și energică a acestor capitole de reforme nu ne vom putea mișca înainte, riscăm să pierdem creditul de încredere acordat atît de cetățenii noștri, cît și de partenerii de dezvoltare, la fel cum nu vom putea avansa pe făgașul pe care ni l-am asumat și pe care și-l dorește majoritatea cetățenilor și anume integrarea în Comunitatea Europeană a popoarelor civilizate, făcînd abstracție de orice speculații la subiectul că Uniunea Europeană este în declin sau că n-ar trebui să aspirăm spre acest obiectiv.

Chiar la acest început de sesiune, avem a adopta importante acte legislative plene prin esența lor și care ne vor asigura mișcarea înainte, printre care zece legi-cadru, cum ar fi: Legea finanțelor publice și responsabilității financiare, Legea concurenței, Legea cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, Legea cu privire la piața de capital, Legea insolvenței, Legea privind combaterea criminalității organizate, Legea privind armele și munițiile cu destinație specială și altele, pe care, de fapt, le-am enumerat pentru a scoate în evidență amploarea proceselor pe care noi le-am declanșat și golurile legislative care existau în timpul guvernărilor precedente. La fel cum extrem de importantă este adoptarea, pe de-o parte, a Strategiei de descentralizare, document complex asupra căruia s-a muncit foarte mult și pe care îl avem, în sfîrșit, pe agenda Parlamentului, cît și a planurilor de acțiuni privind implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției și a Strategiei de combatere a corupției, altfel spus, obiectivele pe care le avem înainte în cadrul acestui Parlament care acționează absolut legal, care nu poate fi contestat în nici un mod. Și cine dorește s-o facă, s-o facă prin metodele legislative, prin apel la Curtea Constituțională, prin apel la instanțele internaționale, acest Parlament are de muncit foarte mult și de adoptat legi care să schimbe în bine viața cetățenilor.

Firește că un obiectiv extrem de important la acest moment este și alegerea Șefului Statului cu toate că, probabil, unii ar fi așteptat să-l pun în primul rînd, însă el nu este mai puțin important prin faptul că îl menționez în al doilea rînd. Noi, ca și în abordările precedente, tratăm cu maximă responsabilitate, mă refer la Frațiunea Partidului Liberal Democrat, în primul rînd, dar sper foarte mult că această abordare este și din partea întregii componente a Alianței pentru Integrare Europeană, tratăm cu maximă responsabilitate acest subiect important și constatăm că acest subiect a atins astăzi apogeul complexității și actualității sale.

Acum, cînd, mă rog, au fost parcurse niște etape, care, legal, nu pot fi considerate valabile în procesul de alegere a Șefului Statului, avem și obligațiunea și datoria de a duce acest proces pînă la bun sfîrșit. Și noi sîntem hotărîți de a acționa cu fermitate și promptitudine pentru a atinge acest obiectiv în termene cît mai restrînse.

Firește că extrem de important ca o sarcină complexă este și asigurarea în continuare a tempoului necesar al implementării programelor de acțiuni legislative curente, care derivă din angajamentele Guvernului în contextul planurilor de acțiuni privind liberalizarea regimului de vize și semnarea Acordului de comerț liber aprofundat și cuprinzător, care sînt precondiții pentru pregătirea și semnarea, în ultimă instanță, a Acordului de asociere cu Uniunea Europeană.

Toate aceste obiective vor fi posibile doar cu condiția cînd, în primul rînd, noi, acei din Alianța pentru Integrare Europeană, cît și deputații neafiliați vom acționa solidari și în numele intereselor cetățenilor, în primul rînd. Vom acționa cu responsabilitate, cu încredere, cu încredere în forțele proprii, cu încredere în mandatul pe care ni l-au acordat cetățenii.

Aveam și un apel către opoziția parlamentară, dar îl voi spune atunci cînd vor fi și ei aici, unde este locul lor, nu în Piață. De aceea, mă opresc aici și vă mulțumesc pentru atenție. *(Aplauze.)*

Domnul Marian Lupu:

Urmează domnul Dumitru Diacov, președintele Frațiunii parlamentare PDM.

Domnul Dumitru Diacov – președintele Frațiunii PDM:

Stimați colegi,
Domnule Președinte,

Pentru prima dată ies la tribuna Parlamentului și mă gîndesc: cîte lucruri trebuie spuse astăzi și cum trebuie spuse ele, ca noi să înțelegem că trăim poate una din cele mai responsabile perioade a parlamentarismului moldovenesc. Așa cum a pomenit la începutul ședinței domnul Președinte, eu am avut motiv să fac un bilanț, și vîrsta de 60 de ani, dar și 15 ani ai Partidului Democrat, care este parte componentă a istoriei moderne a Republicii Moldova. Și să trec în revistă istoria zbuciumată a plaiului moldovenesc, în care Parlamentul a avut atribuții directe. Parlamentul Republicii Moldova a înscris pagini cu care noi putem să ne mîndrim: și votarea Declarației de independență, și în 1994 votarea Constituției și deschiderea căii de integrare a Republicii Moldova în Consiliul Europei. Pe parcursul anilor, mai tîrziu, în perioada 1998-2000, Parlamentul Republicii Moldova, și eu mă bucur, și Partidul Democrat, și-a adus o contribuție considerabilă la modernizarea legislației Republicii Moldova și votarea sistemului bugetar, și votarea reformei teritoriale, și introducerea sistemului de pensionare, și reforma în medicină, și multe și multe alte legi votate, care au creat baza economiei de piață în Republica Moldova, și legi care sînt fundamentul activității economice. Și astăzi sigur că sînt o pagină, de care noi toți putem să ne mîndrim.

Astăzi trăim o perioadă extrem de importantă, ceea ce face Parlamentul, și mai ales ceea ce nu face Parlamentul, este temă de discuții în fiecare familie, bogat și sărac, tânăr și în vârstă. Oameni, cetățeni ai acestei țări, oameni care sînt alegătorii noștri, ai tuturor și care își leagă speranța copiilor săi, speranța zilei de mâine a acestei țări cu activitatea actualului Parlament. Care, iată, noi venim la prima ședință a sesiunii de primăvară și venim așa ciopliți, ciunțiți, nu știu cum să-i spun, fiindcă noi nu sîntem în plină componentă, în primul rînd.

Mai aduceți-vă aminte un Parlament care începe prima sesiune în lipsa unei fracțiuni importante a acestui Parlament. Vine Parlamentul care, în primă această zi, trebuie să dea un răspuns la întrebarea care frămîntă această țară.

Nu cred că oamenii au în memorie toată ordinea de zi, care trebuie să o voteze Parlamentul. Pe oameni chestia aceasta nu-i interesează în felul în care Parlamentul cunoaște. Sigur că noi trebuie să votăm legi legate de reforma sistemului judiciar, organelor de drept, în economie lupta cu corupția și multe, multe, multe alte proiecte. Coșul de rezervă de proiecte de lege este plin, dar noi cu dumneavoastră înțelegem foarte bine și alegătorii noștri, și populația Republicii Moldova înțeleg foarte bine că, dacă Parlamentul actual, în actuala sesiune, nu rezolvă o singură problemă, toate celelalte sînt demagogie. Dacă noi nu alegem Președintele țării, dacă nu creăm o situație, o premisă de stabilitate în Republica Moldova, dacă noi nu facem tot posibilul ca o instituție importantă a statului să funcționeze, de ce fel de angajamente, proiecte mai poate fi vorba.

De aceea, noi astăzi trebuie să punem temelia rezolvării definitive a acestei chestiuni rușinoase, în care noi sîntem deja doi ani și jumătate. Președintele Republicii Moldova este simbolul acestui stat. Sigur că în situația în care noi am ajuns este nevoie de un compromis, de un compromis larg, era de dorit în întreaga componentă a Parlamentului, ca toți 101 deputați să vină să voteze! Pe urmă ne ducem pe baricade și luptăm. Dar aceasta este o problemă de interes național, legată de soarta țării, cum noi mergem mai departe. De aceea, este o problemă care trebuie să-i deranjeze pe toți deputații.

Bine, opoziția a luat decizia pe care a luat-o. Din păcate, nu este astăzi cu noi și nu se gîndește împreună cu noi cum să facem ca să alegem Președintele. Obligațiunea acelor 62 de deputați, care sînt în sală astăzi și care ar fi în stare și capabili să aleagă Președintele Republicii Moldova, ei trebuie să dea răspuns în următoarele zile, azi și în următoarele zile, ca noi să alegem Președintele Republicii, noi să contribuim la stabilizarea situației în țară, noi să dăm o perspectivă acestei țări, noi să ridicăm optimismul cetățenilor Republicii Moldova, noi să contribuim la aceea ca lumea să se împace. Fiindcă bătăliile interminabile în acest Parlament duc la bătălii interminabile și la neînțelegere în jos, în societate, în sate și orașe.

De aceea, stimați colegi, este, dacă vreți, un strigăt ca noi să ne mobilizăm, ca noi să înțelegem că trăim o clipă extrem de importantă, care poate să fie una decisivă, care poate să deschidă porțile pentru un viitor mai sigur al Republicii Moldova.

Și este de datoria noastră ca noi să rezolvăm această problemă și să creăm premise pentru ceea ce numim noi mișcare înainte a țării noastre. Eu vreau să vă

doresc înțelepciune. Eu vreau să vă doresc tărie de caracter. Eu vreau să vă doresc voință politică atât de necesară, indiferent de doctrinele noastre, de viziunile noastre, ca să punem interesul acestei țări deasupra intereselor noastre de grup și, în sfârșit, să venim și noi în rând cu lumea și să ne ocupăm de treburile țării, de problemele care deranjează fiecare om, fiecare cetățean al Republicii Moldova.

Eu vă doresc succes în această sesiune. Eu vă doresc izbândă și vă mai doresc ca această sesiune să intre în istoria Parlamentului, parlamentarismului moldovenesc ca o pagină a înțelepciunii.

Eu vă mulțumesc frumos. (*Aplauze.*)

Domnul Marian Lupu:

În continuare, doamna Corina Fusu, în numele Frațiunii parlamentare PL.

Doamna Corina Fusu – Frațiunea PL:

Onorat Parlament,

Doamnelor și domnilor,

Frațiunea Partidului Liberal își exprimă deplina încredere că sesiunea de primăvară a Parlamentului Republicii Moldova va fi una productivă prin adoptarea unui cadru legal ce va continua agenda ambițioasă pe calea reformelor asumate în fața cetățenilor, dar și a structurilor internaționale și europene.

Cu siguranță, aceasta înseamnă continuarea Programului de guvernare pentru integrare europeană, libertate, democrație, bunăstare, care va duce neîndoiește la ridicarea simțitoare a nivelului de viață al cetățenilor noștri.

Atragerea investițiilor, deschiderea noilor locuri de muncă, majorarea pensiilor și salariilor, revenirea acasă a cetățenilor plecați peste hotare la muncă, dar și a tinerilor cu studii de calitate, care, bineînțeles, vor spori calitatea vieții noastre. Este complicat de realizat acest lucru?

Cu siguranță – nu, dacă vom avea destul discernământ și responsabilitate politică pentru cele promise. Majoritatea cetățenilor și-au exprimat, în mai multe rânduri, opțiunea pentru un stat modern și civilizat, pentru un stat european, pentru democrație și libertate.

Este adevărat că peste doi ani sîntem frămîntați de instabilitatea generată de imperfecțiunea mai multor articole din Constituție și aici Partidul Liberal regretă faptul că nu am putut depăși criza constituțională, deși noi am propus mai multe soluții pentru modificarea articolului 78 din Constituție. Și începerea unor dezbateri publice serioase pe marginea proiectului noii Constituții, proiect înaintat în Parlament de către Frațiunea noastră încă în septembrie 2011.

Mă refer, desigur, și la tergiversarea desemnării candidaturii la funcția de șef al statului, care n-ar fi trebuit să reprezinte un impediment major, dar care a devenit unul în timp. Avem, așadar, siguranța că desemnarea unui Președinte al Republicii ar impulsiona întregul proces de reformă, demarat acum doi ani, aceasta constituind și miza noastră centrală. Sîntem conștienți, așadar, că rolul nostru în calitate de aleși ai cetățenilor este de a identifica soluții, care ar asigura continuitatea procesului de modernizare a statului nostru, soluții care se pot regăsi doar prin niște decizii comune, luate în interiorul Alianței pentru Integrare

Europeană. Nu ne putem permite nici noi, dar nici societatea să alunecăm înapoi în perioada de dinainte de 2009, când noțiuni ca „drepturile omului”, „economiei de piață” sau „democrație” nu aveau de-a face cu guvernarea acestui stat.

Fracțiunea Partidului Liberal va vota candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, fiind identificată o personalitate care ar întruni criteriile de integritate, responsabilitate, corectitudine, onestitate, dragoste și respect față de om, față de cetățeanul simplu.

Președintele Republicii Moldova trebuie să-și asume continuitatea transpunerii în viață a Programului de guvernare pentru integrare europeană, să mențină, desigur, vectorul european, pentru care a optat majoritatea cetățenilor noștri. Este complicat? Nu, dacă vom fi sinceri și consecvenți. Chiar și în condițiile dificile în care a activat și activează Parlamentul nostru, am reușit să înregistrăm progrese: creștere economică, achitarea la timp a pensiilor și salariilor, dar și majorarea lor, deschiderea mai multor întreprinderi mici și mijlocii, prin diferite programe de sprijin ale statului.

Partidul Liberal este pentru respectarea recomandărilor venite din partea Uniunii Europene, a Comisiei de cooperare parlamentară „Uniunea Europeană – Republica Moldova”, care, printre altele, salută angajamentul ferm al Republicii Moldova în favoarea Europei și Programul de reformă cuprinzător și subliniază importanța punerii în aplicare a consolidării reformelor inițiate.

Avînd în vedere că stabilitatea politică este esențială pentru continuarea procesului de reformă, Uniunea Europeană ne solicită să găsim o soluție pentru depășirea blocajului constituțional și pentru a evita alegerile parlamentare anticipate. Aceasta este poziția oficială a Uniunii Europene.

Recent, Comisia Europeană a făcut public cel de al doilea raport de progres privind implementarea de către Republica Moldova a Planului de acțiuni „Republica Moldova – Uniunea Europeană” în ceea ce privește liberalizarea regimului de vize.

Raportul constată, în general, un progres foarte bun în realizarea primei etape privind ajustarea cadrului legislativ, al Planului de acțiuni în ceea ce ține de liberalizarea regimului de vize. Remarcăm că raportul Comisiei Europene confirmă ca fiind adoptat cadrul legislativ necesar pentru blocul privind securitatea documentelor și blocul privind gestionarea frontierelor și migrației, inclusiv readmisia.

În ceea ce privește blocul 3 privind ordinea publică și securitatea se constată un nivel avansat al cadrului legislativ și de politici în vigoare în domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane, prevenirii și combaterii corupției, spălării banilor și finanțării acțiunilor de terorism.

Comisia evaluează drept foarte bun progresul în domeniul consolidării cadrului legislativ și instituțional privind protecția datelor cu caracter personal. Totodată, raportul precizează că este necesară sporirea eforturilor în reformarea structurilor din domeniul afacerilor interne.

De asemenea, au fost realizate progrese suplimentare în ajustarea cadrului legislativ la standardele Uniunii Europene în domeniul drepturilor omului. Dar mai avem încă foarte multe de făcut pînă la data cînd vom putea semna Acordul de

asociere cu Uniunea Europeană, asumându-ne adoptarea pachetelor de legi ce țin de liberalizarea regimului de vize integral, dar și a legilor ce vizează crearea zonei de liber schimb aprofundat și cuprinzător.

Fracțiunea Partidului Liberal este pentru punerea în aplicare a reformelor pe plan intern, îmbunătățind prin aceasta climatul afacerilor și al investițiilor, aspect important pentru creșterea economică durabilă. Vrem să ne concentrăm eforturile în domeniile consolidării statului de drept și al bunei guvernări, al reformei judiciare, al reformei poliției și al combaterii corupției.

Noi insistăm asupra unei anchete complete, transparente și imparțiale asupra evenimentelor din aprilie 2009. Vrem ca viitoarele rezultate să fie făcute publice, iar instituțiile competente să aducă în fața justiției autorii infracțiunilor și ai încălcărilor grave ale drepturilor omului din timpul revoltelor și protestelor de stradă, care au urmat alegerilor din 5 aprilie 2009.

Considerăm că trebuie să ne concentrăm asupra dezbaterii și adoptării următoarelor legi: Codul educației, care ar pune în prim plan calitatea în procesul educațional și direcționarea fondurilor pentru cercetare în mod transparent și echitabil către universități și mediul academic; Codul audiovizualului, care ar prevedea mecanisme de responsabilizare a autorităților din domeniul și dezvoltarea audiovizualului autohton; Legea cu privire la Statutul municipiului Chișinău; legile ce țin de descentralizarea puterii în stat și acordarea unei autonomii reale pentru autoritățile locale.

Republica Moldova este membră cu drepturi depline a Francofoniei din anul 1997, statut pe care și l-a consolidat, de-a lungul timpului, ca una dintre cele mai active țări francofone.

Drept dovadă este propunerea care a venit din partea Secretarului General al Adunării Parlamentare a Francofoniei Jacques Legendre, senator francez, care a propus ca Adunarea Anuală a APF să aibă loc în acest an la Chișinău.

Șefa delegației noastre Ana Guțu a venit cu o solicitare către conducerea Parlamentului de a da curs acestei invitații. Fracțiunea Partidului Liberal pledează pentru sprijinirea acestei propuneri, care este un prilej în plus pentru crearea unei imagini pozitive a Republicii Moldova în lume.

Și nu în ultimul rând, Fracțiunea Partidului Liberal va promova în continuare adevărul istoric și valorile naționale și general-umane. Cu fermitate credem că asumarea trecutului oferă perspective clare viitorului. Partidul Liberal așteaptă decizia comună a Alianței pentru Integrare Europeană de condamnare a crimelor regimului comunist de ocupație. Ar fi un semnal că ne-am maturizat și acceptăm sincer valorile țărilor europene. Vă asigur, în numele Fracțiunii Partidului Liberal, că vom depune toate eforturile pentru realizarea promisiunilor noastre pentru un trai mai bun, pentru fiecare cetățean. Cu siguranță știm, considerăm și vom promova ideea că doar împreună putem reuși.

Vă mulțumesc. *(Aplauze.)*

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Acestea au fost luările de cuvânt la început de sesiune ale liderilor, ale conducerii grupurilor parlamentare. Avem două solicitări. Răbdare, domnule Dodon. Avem două solicitări de la deputații neafiliați pentru luări de cuvânt. Pe de o parte, ne dăm foarte bine seama că fracțiunea este fracțiune și reprezentativitatea este una... alta în cadrul luărilor de cuvânt ale ședințelor grupurilor parlamentare.

Pe de altă parte, am consultat prevederile Regulamentului. Nu avem niște reglementări exprese în acest sens. Și, în acest context, neavînd repere juridice, totul depinde de oportunități politice.

Eu gîndesc că există aceste oportunități și propun plenului Parlamentului să le permitem deputaților neafiliați, de rînd cu grupurile parlamentare, să vină cu un mesaj la acest început de sesiune. De acord?

Domnule Dodon,

Vă rog.

Va urma domnul Godea.

Domnul Igor Dodon:

Da, stimați colegi,

Onorată asistență,

Doar informativ. Din start, nu era preconizat să dea cuvîntul grupurilor parlamentare, cu toate că, de obicei, și a fost la ultimele ședințe, grupurile parlamentare aveau dreptul să ia cuvîntul.

Nu înțeleg de ce, stimați colegi, vă temeți de unica opoziție constructivă care este în Parlament sau vreți să ne împingeți și pe noi să devenim mai agresivi. Eu nu înțeleg care este sensul. Trebuia numaidecît să mă apropii de domnul Ganaciuc și să-l rog să-i transmită domnului Președinte că vrem să luăm cuvîntul.

Haideți să fim onești și constructivi, pînă la urmă.

Stimați colegi,

Astăzi, noi deschidem o sesiune de lucru, care sau va fi cea mai productivă din acest Legislativ, sau va fi ultima din acest Legislativ. Este sesiunea în care deputații vor alege Președintele sau vor alege anticipatele.

Sîntem cu toții la etapa cînd vom demonstra foarte clar și vizibil responsabilitate sau iresponsabilitate politică. Și cetățenii, și partenerii noștri externi stau cu ochii pe noi să vadă cum vom proceda. Întreaga societate este sătulă de incertitudini, scandaluri și intrigi. Societatea este sătulă de ipocrizie și jocuri politice. Oamenii vor ca statul să funcționeze normal. Oamenii vor normalitate și noi sîntem datori să le oferim această normalitate, iar primul pas spre normalitate este alegerea Șefului Statului.

Noi, Partidul Socialiștilor, care reprezentăm opoziția responsabilă din Parlament, am insistat de cîteva luni să alegem un Președinte apartinîc și să punem capăt crizei politice din țară.

În sfîrșit, am ajuns cu toții să ne convingem că această soluție s-a dovedit a fi unica valabilă în aceste circumstanțe. La ziua de astăzi, cu adevărat, doar calea

alegerii unui Președinte aparținic reprezintă soluția politică ce poate calma spiritele în societate și poate asigura stabilitatea politică în țară.

Aceasta este realitatea și noi sîntem opoziția care are simțul realității. Noi nu am acceptat să urcăm nici pe baricade, nici în copaci. Nu am făcut speculații politice și nu am mers la confruntări brutale. Miza noastră a fost dialogul rațional cu oponenții noștri politici, cu dumneavoastră, care sînteți majoritate parlamentară, pentru că numai așa se poate crea compromisuri.

Democrația, în fond, înseamnă dialog și compromisuri și considerăm că încă nu este tîrziu ca la acest dialog să participe și colegii noștri din opoziția comunistă. Baricadele nu duc la nimic bun, baricadele aparțin secolului trecut, ele nu sînt parte a soluției, ci sînt parte a conflictului și a problemei.

La această etapă, cel puțin majoritatea de la guvernare a înțeles și a acceptat compromisul ca unica modalitate de a depăși criza politică. Urmează să vedem dacă AIE va trece de la vorbe la fapte. Am văzut că astăzi, stimați colegi, nu ați vrut să includeți în ordinea de zi proiectul de Hotărîre cu privire la data, la numirea datei de alegere a Președintelui Țării.

Sper foarte mult că aceasta nu este doar o problemă de procedură, eu sper că nu este o problemă pe care o aveți pe interior și pe care, cu regret, o vedem noi în ultimul timp tot mai des și mai des.

Trebuie să fie cît mai curînd identificat un candidat aparținic, un om onest, echilibrat, de dorit din societatea civilă sau din mediul academic, care să fie în afara luptelor politice și să reprezinte în mod destoinic țara și cetățenii.

Nu mai este vreme de tăgădat, nu mai este cazul de arătat ambițiile personale. Asta se referă la toți cei implicați în negocieri. Din moment ce ați acceptat și inițiat procedura de alegere, cale întoarsă nu există.

Trebuie odată și odată să punem punct acestei probleme interminabile și să ne apucăm de alte lucruri importante.

Pe agenda sesiunii de primăvară stă rezolvarea unor grave probleme de ordin economic și social. După o iarnă dificilă va veni o primăvară foarte complicată pentru agricultură și pentru sistemul bugetar.

Parlamentul trebuie să ia decizii urgente în această privință.

În primul rînd, AIE trebuie să recunoască faptul că există mai multe deficiențe în actul de guvernare cu impact negativ asupra oamenilor simpli și asupra sectorului real al economiei.

Este necesar de revizuit conceptual unele componente ale politicii fiscale și noi v-am preîntîmpinat de aceasta la sfîrșitul anului trecut, și știu deja că unii dintre dumneavoastră sînteți de acord cu aceasta.

Se cere o reformare din temelie a politicii fiscale de stat. Dumneavoastră cunoașteți, mediul de afaceri este hărțuit financiar, iar economia țării pierde milioane.

O altă chestiune de urgență este situația critică din domeniul securității alimentare.

Stimați colegi,

Vă spun cu toată responsabilitatea că există premise pentru un colaps agricol în anul 2012. Primele semne în acest sens au fost vizibile deja în toamna anului

trecut. Seceta îndelungată din anul 2011, managementul defectuos al instituțiilor responsabile, situația financiară precară din sector au compromis lucrările de toamnă, iar înghețurile din această iarnă au înrăutățit și mai mult situația.

În unele raioane ale republicii, semănăturile de toamnă au fost compromise pe o suprafață de peste 50 la sută. Pierderile trebuie compensate prin semănături de primăvară și prin eforturi suplimentare ale oamenilor de la țară.

Urmează ca noi, în Parlament, să aprobăm, în regim de urgență, un șir de măsuri pentru ajutorarea agricultorilor. Mai întâi de toate, scutirea producătorilor agricoli de impozitul funciar pentru anul 2012.

Grupul parlamentar al socialiștilor deja a înaintat un proiect de lege în acest sens și l-a înregistrat în Parlament.

De asemenea, propunem alocarea pentru producătorii agricoli a 30 de litri de motorină pentru un hectar pentru lucrările de primăvară, în special pentru reînsămânțarea semănăturilor de toamnă compromise în această iarnă.

Este cazul să fie reintrodusă subvenționarea producătorilor agricoli pentru produsele de uz fitosanitar și fertilizanți cu minimum 15 la sută. Să fie restabilită rezerva de stat pentru achiziționarea a cel puțin 30 de mii de tone de grâu alimentară. În caz contrar, vom avea, stimați colegi, probleme majore în a doua jumătate a anului.

În privința politicilor sociale, primul lucru care trebuie aprobat acum, pe timp de iarnă, este majorarea compensațiilor pentru tarifele foarte mari. Mulți cetățeni, mai ales în orașe, intră în datorii, inclusiv iau credite de la bancă pentru a-și plăti facturile lunare. Așa ceva este inadmisibil.

În primăvară, prima datorie a guvernării este indexarea pensiilor și salariilor și nu indexare minusculă, cum s-a făcut pînă acum, ci una care să le permită cetățenilor să reziste inflației și creșterii în avalanșă a prețurilor și tarifelor.

Stimați colegi,

Aceste și multe alte subiecte urmează să fie discutate și soluționate în următoarele câteva luni. Atît guvernarea, cît și opoziția trebuie să găsească compromisuri pe marginea acestor probleme și nu doar a acestor.

De asemenea, există o listă întreagă de inițiative din partea opoziției, pe care majoritatea este obligată să le examineze și, în funcție de posibilități, să le aprobe.

Însă toate aceste proiecte și decizii vor rămâne neaprobate, dacă Parlamentul nu va trece cel mai serios examen din acest an – alegerea Președintelui.

Nealegerea Președintelui înseamnă că Republica Moldova va fi pusă în următoarea jumătate de an – un an unor riscuri economice și sociale enorme. Nu mai vorbesc despre riscurile unor conflicte politice violente.

Nealegerea Președintelui înseamnă apăsarea pe butonul roșu al anticipatelor.

Ce va urma după aceasta, depinde de cîtă responsabilitate vom demonstra. Noi, socialiștii, sîntem gata să răspundem pentru cuvintele noastre.

Voi, stimați colegi, sînteți gata?

Vă mulțumim.

Domnul Marian Lupu:

Domnul Mihai Godea.

Domnul Mihai Godea:

Vă mulțumesc, stimați colegi, pentru înțelepciune.

Stimați deputați,
Onorată asistență,

Ne regăsim într-o nouă sesiune parlamentară, poate chiar ultima din mandatul acestui Parlament.

În orice caz, aceasta este sesiunea hotărâtoare care va decide cariera politică de mai departe a dumneavoastră. Nu exagerez deloc și sînt absolut sigur că înțelegeți ceea ce spun.

Urmează săptămîni sau chiar poate luni dificile în care fie se va alege Președintele în mod legitim și constituțional, fie societatea va fi împinsă iarăși în alegeri anticipate.

Este firesc să fie așa și orice tertip pentru o a treia cale nu va face decît să vă compromită și mai mult.

În ultima jumătate de an am asistat la războaie totale în care distrugerea și autodistrugerea au fost noțiunile definitorii. În ultima jumătate de an, am văzut atîta falsă îndîrjire și atîta cinism, încît oamenii raționali se întrebau dacă nu cumva clasa politică este atinsă de alienare.

Se pare că cetățenii și timpul nu mai au răbdare cu noi. Se pare că elitele diriguitoare sînt pe cale să-și piardă pînă și ultima fărîmă de legitimitate, și asta dintr-o sete nebunească de putere și control absolut asupra proceselor și fenomenelor din societate.

Din păcate, regimul Voronin nu a fost trecut în istorie, el fascinează și astăzi unii demnitari care visează ziua în care vor putea decide întocmai ca liderul comunist timp de 8 ani negri și apăsători pe care ne-a fost dat să-i trăim și din care se pare actuala clasă politică nu prea a scos învățăminte.

Cea mai mare eroare în care au crezut unii politicieni în această jumătate de an a fost reabilitarea morală a comuniștilor și a lui Vladimir Voronin. Prin acțiunile lor, au făcut ca societatea să nu mai perceapă comunismul ca pe un rău absolut, ca pe o plagă malignă care ne împiedică mersul nostru către civilizații.

Îndemnul meu este ca acei care au condiționat aceste lucruri să-și reasume de rînd cu dezastrul consecințelor ce poate interveni într-un viitor previzibil.

Cît privește principala responsabilitate a corpului legiuitor al țării, țin să vă reamintesc că avem obligația să asigurăm bunăstarea oamenilor și să garantăm funcționarea instituțiilor democratice și a statului de drept. Ceea ce au văzut cetățenii în ultima jumătate de an trebuie să ne facă să ne fie rușine.

Stimați colegi,

Criza politică prelungită a făcut din țara noastră o poveste a deznădejzii și o poate lipsi de viitor.

Vă îndemn să nu mai vorbiți despre integrare europeană, ci să acționați, pentru că altfel vă ridicați glasul din nou în minciună.

Nu apelați la practicile foștilor, pentru că vă deligitimează. Înțeleg că mulți dintre dumneavoastră înțeleg ca că Președintele trebuie ales. Dar și aici vreau să insist – nu orice fel de Președinte.

Criza politică nu se va încheia dacă veți pune, pur și simplu, un om în această funcție, ci numai dacă veți pune omul potrivit. Un Președinte slab, un Președinte compromis, un Președinte incompetent vă va compromite pe toți acei care îl veți vota.

Am mai spus și vă voi reaminti. Nu există soluții ușoare în această situație, nu așteptați miracole și nici ași în mîneacă. Nu vă dați votul și mandatul de deputat pe mîna cuiva cu ochii închiși. Problema aceasta nu poate fi soluționată peste noapte, iar cine vine cu soluții peste noapte încearcă să ducă în eroare și Parlamentul, și societatea. Vi se cere maxim de responsabilitate pentru a nu vă lăsa atrași în alte scene penibile, cum am văzut pînă nu demult, ultima oară, pe 16 decembrie.

În aceeași ordine de idei, vom susține și vom vota un candidat la Președinție care poate să rezolve criza politică, dar vom insista constant ca în acest proces să primeze transparența, legalitatea și buna credință. Dar alegerea Președintelui nu trebuie să ne oprească din activitatea parlamentară firească.

Parlamentul are restanțe multe. Proiectele de reformă așteaptă deja de prea mult timp. Faptul că nu avem un Președinte plenipotențiar nu trebuie însă să ne oprească din procesele de reformă, din munca noastră firească de zi cu zi pe care ne-am asumat-o fie în plen, fie în comisii.

Cetățenii pe care îi reprezentăm nu se opresc din muncă să aștepte alegerea Președintelui. Contribuabilii care ne plătesc salariile continuă să achite taxele, chiar dacă Președintele nu a fost ales.

Noi nu avem dreptul moral să lăsăm acest proces să împiedice activitatea firească a Legislativului țării.

Mesajul meu atît pentru deputații Alianței, cît și pentru deputații din Partidul Comuniștilor, primii care au fost mai mult în așteptare în ultimele luni, iar cei din urmă, care au absentat mai mult de jumătate din ședințe, este următorul: indiferent de partidul din care facem parte, cetățenii așteaptă rezultate din partea noastră și la încheierea acestui mandat va trebui să răspundem în fața celor care ne-au ales.

Cît privește sprijinul politic pentru actuala guvernare, poziția Partidului Acțiunea Democratică și a mea personală este următoarea: vom fi un aliat loial al Alianței pentru Integrare Europeană în orice proiect de reformă care contribuie la integrarea europeană și care contribuie sincer la rezolvarea problemelor cetățenilor. Vom fi un adversar înverșunat al Alianței ori de cîte ori va deraia de la reformă și de la interesul cetățeanului.

Vă mulțumesc pentru atenție.

Domnul Marian Lupu:

Da, stimați colegi, de aici și înainte începem examinarea proiectelor de acte legislative pe care le-am acceptat, ca parte componentă a agendei ședinței de astăzi, și vom începe cu proiectul nr. 2765. Proiectul de Hotărîre a Parlamentului pentru aprobarea Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei de reformare a sectorului justiției pentru anii 2011–2016. Guvernul.

Domnul Oleg Efrim – ministrul justiției:

Stimate domnule Președinte,

Onorat Parlament,

Propun atenției dumneavoastră proiectul Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformare a sectorului justiției pentru anii 2011–2016.

Acest proiect este elaborat în conformitate cu articolul 2 din Legea pentru adoptarea Strategiei privind reformarea sectorului justiției pentru această perioadă și implementarea Strategiei este direct condiționată de existența unui plan de acțiuni care va reglementa detaliat ce acțiuni, ce măsuri urmează a fi întreprinse în vederea atingerii obiectivului general și a obiectivelor specifice trasate de Strategie, precum și în scopul realizării domeniilor de intervenție specifică și obținerea rezultatelor scontate prevăzute de aceasta.

În context, elaborarea Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformare a sectorului justiției este dictată de necesitatea de a transforma Strategia într-un instrument aplicabil ușor, cu o planificare clară a acțiunilor, o detaliere a consecutivității acestora, dar și a elucidării fondurilor bugetare și extrabugetare, care trebuie planificate, utilizate și/sau atrase în acest scop.

Planul de acțiuni urmează logica Strategiei de reformare a sectorului justiției, construcția acestuia fiind fundamentată, de asemenea, pe cei 7 piloni de bază. Cu permisiunea dumneavoastră am să-i trec încă o dată în revistă.

Deci pilonul unu, sistemul judecătoresc.

Pilonul doi, justiția penală.

Trei. Accesul la justiție și executarea hotărârilor judecătorești.

Patru. Integritatea actorilor sectorului justiției.

Cinici. Rolul justiției în dezvoltarea economică.

Și șase, respectarea drepturilor omului în sectorul justiției.

Pentru a păstra interconexiunea dintre cele două documente, Planul de acțiuni cuprinde măsuri pentru fiecare pilon.

Acestea sînt interconectate și rezultă din direcțiile strategice și domeniile specifice de intervenție prevăzute de Strategie pentru fiecare pilon la un nivel mult mai detaliat decît acesta.

În mare parte, acțiunile vor reprezenta o detaliere a domeniilor specifice de intervenție din cadrul fiecărei direcții strategice, prevăzînd termenul de implementare, indicatorii de rezultat, instituțiile responsabile.

Totodată, pentru fiecare domeniu de intervenție specific se prevăd costurile aferente îndeplinirii măsurilor reglementate pentru realizarea domeniului.

În ceea ce privește aspectele de ordin financiar, implementarea practică a Planului de acțiuni necesită cheltuieli considerabile, comparativ cu cele estimate pentru bugetul sectorului. Costurile care figurează în Planul de acțiuni sînt complementare la bugetul existent estimat în cadru bugetar pe termen mediu 2012–2014.

Costurile sînt calculate și incluse în plan pentru 5 ani cumulativ pentru fiecare domeniu de intervenție specific separat. La baza calculului au fost luați indicatorii macroeconomici, utilizați la elaborarea CBTM 2012–2014.

Cifrele, de la an la an, sînt ajustate în dependență de prognoza indicelui prețului de consum și cursului valutar. În calcule, de asemenea, au fost utilizate datele furnizate de Institutul Național al Justiției, date extrase din proiectul bugetului de stat și din bugetele donatorilor la finanțarea acțiunilor asemănătoare celor din plan.

Cea mai mare pondere în costuri o dețin investițiile pentru construcțiile noi și reconstrucții. Potrivit estimărilor, în corespundere cu actele normative, s-a luat în calcul necesarul de spațiu pentru o persoană în mărime de 6 metri pătrați și costul mediu de renovare în sumă de 6 mii lei și la o construcție nouă – în sumă de 10 mii lei pentru un metru pătrat.

În aceeași categorie de cheltuieli au fost incluse și mijloacele planificate pentru elaborarea programelor informaționale pentru susținerea bazelor de date, procurarea tehnicii informaționale, procurarea echipamentului specializat pentru efectuarea investigațiilor medico-legale, asigurarea securității în clădirile administrative.

Nu poate fi vorba de o exactitate absolută a costurilor în cadrul unui astfel de exercițiu și a unor acțiuni preconizate pentru o perioadă de 5 ani. Totuși, indiferent de riscurile pe care le generează caracterul relativ al acestor costuri pasibile modificărilor dirijate de rezultatele studiilor, concluziile identificate, schimbările economice ce se vor produce în Moldova, cât și în plan mondial, pot servi o bază suficientă și solidă pentru o planificare judicioasă și realistă a resurselor pentru a implementa reformele planificate.

Am să vă reamintesc: costurile din Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformare a sectorului justiției se ridică la puțin sub 2 miliarde de lei sau aproximativ 124 milioane de euro. Sîntem în plin proces de identificare a acestor sume din partea donatorilor externi. La moment, deja există certitudinea pentru 8,8 milioane dolari primiți din partea Guvernului Statelor Unite ale Americii prin intermediul Agenției USAID și 10 milioane de euro pentru o perioadă de 3 ani din partea Uniunii Europene în baza proiectului „Suport pentru politicile în domeniul justiției”. La fel, vă anunț că sîntem pe ultima sută de metri cu pregătirea actelor în vederea eligibilității din partea Uniunii Europene la Programul de suport bugetar care poate fi între 52 și 60 milioane de euro – destinații speciale pentru sprijinirea reformei în sectorul justiției în Republica Moldova.

În procesul elaborării Planului de acțiuni au fost antrenate toate instituțiile interesate, au fost antrenați experți naționali și străini, precum și reprezentanți ai societății civile. Au fost analizate detaliat toate propunerile care au parvenit din partea celor implicați în procesul de elaborare. La fel, în cadrul comisiilor parlamentare, s-a discutat amplu acest subiect, luîndu-se în considerație toate propunerile judicioase care au parvenit de la autorități.

Acestea fiind spuse, vă mulțumesc pentru atenție și rog sprijinul dumneavoastră pentru documentul prezentat.

Doamna Liliana Palihovici:

Vă mulțumesc, domnule ministru.

Întrebări?
Microfonul nr.4.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc, doamnă Președinte.
Domnule ministru,

Am două întrebări către dumneavoastră. Deci în Strategie și în Planul de acțiuni erau incluse prevederile privind lichidarea instanțelor specializate și am văzut și hotărîrea foarte interesantă, să nu-i spun altfel, a Curții Constituționale. Întrebarea mea este: dacă s-au menținut în plan aceste lucruri? Pentru că este important să le ducem la bun sfârșit.

Domnul Oleg Efrim:

Vă mulțumesc, domnule deputat.

În Planul de acțiuni au rămas prevederi referitor la efectele lichidării acestor instanțe, evident care acum vor fi ajustate la hotărîrea Curții Constituționale. Or urmează să executăm această hotărîre, indiferent ce opinii avem despre ea.

Domnul Mihai Godea:

Eu cred că trebuie să ajustăm, ca să nu ne trezim că cineva sesizează prevederile acestui act legislativ. Aceasta este ideea.

Și pentru comisie, mă rog, deși azi înțeleg că prin hotărîre adoptăm chestia asta. Și a doua întrebare: suma totală necesară pentru reformă și care este partea neacoperită de cheltuieli, neacoperită cu surse de finanțare? Dacă ne puteți spune.

Domnul Oleg Efrim:

Am menționat că costurile estimative pentru perioada de 5 ani este de circa 124 milioane euro sau de circa 2 miliarde lei. Tot ce nu vom putea obține din partea donatorilor externi va trebui acoperit din bugetul statului, pentru că aceasta este reforma noastră și urmează să bugetăm banii și aceasta se întâmplă deja în procesul de pregătire a documentelor de politici.

Domnul Mihai Godea:

Deci în 2012 există suficiente resurse pentru a promova lucrurile?

Domnul Oleg Efrim:

Pentru 2012 există suficiente resurse bugetare pentru a realiza acele acțiuni care sînt prevăzute pentru această perioadă.

Domnul Mihai Godea:

Vă mulțumesc.

Și vă doresc succese în realizarea planului.

Domnul Oleg Efrim:

Vă mulțumesc.

Doamna Liliana Palihovici:

Microfonul nr.3.

Doamna Veronica Abramciuc:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimate domnule ministru,

Noi avem în mână, deci ținem Planul de acțiuni și o să am către dumneavoastră două întrebări. În Planul de acțiuni este indicată suma de un miliard 988 sute mii, deci aproape 2 miliarde. Dacă puteți să ne amintiți cât a costat elaborarea Strategiei și elaborarea acestui Plan? Costul elaborării Strategiei și costul elaborării acestui Plan?

Domnul Oleg Efrim:

Chiar vă mulțumesc pentru această întrebare, doamnă deputat. Vreau să vă spun că Strategia și Planul de acțiuni au fost elaborate într-o perioadă record de timp și nu au fost nici un fel de sume bugetate pentru elaborarea acestor importante documente de politici.

Ceea ce am obținut din partea donatorilor a fost sprijin pentru acțiuni concrete. Și pot să vă menționez concret despre ce este vorba. Deci au fost sprijinite organizarea acțiunilor publice de prezentare a Strategiei de reformă în justiție și a Planului de acțiuni. Deci acțiuni publice am în vedere ședințe cu toate persoanele interesate. Grupul de lucru, a fost plătită cazarea lor pentru două perioade, dacă nu greșesc, de câte 5 zile, că au fost scoși în afara orașului, pentru a putea să se concentreze pe acest lucru. Și ultima parte de bani, care a fost plătită de Programul comun al Consiliului Europei și al Uniunii Europene, a fost elaborarea materialelor promoționale ale Strategiei de acest gen, deci unde este Strategia propriu-zisă publicată și mape de acest gen. Acestea au fost toate cheltuielile suportate și de stat, și de donatorii externi pentru scrierea Strategiei și a Planului de acțiuni care le aveți în față.

Doamna Veronica Abramciuc:

Și a doua întrebare, domnule ministru. Practic, iată de ce a apărut prima întrebare. Domnule ministru, în nota informativă sînt indicate unele cheltuieli la implementarea Planului. Deci la alineatul (4), citez: se prevede remunerarea formatorilor 50 dolari SUA. Deci, în viziunea noastră, domnule ministru ... Pentru o zi de lucru.

În viziunea noastră, în primul rînd, noi ne aflăm în interiorul Republicii Moldova. Eu înțeleg cînd în exterior republica trebuie să-și aibă demnitatea ei cu reprezentanții care o reprezintă, dar în interiorul Republicii Moldova o asemenea sumă de 50 dolari SUA pentru o zi de lucru remunerarea formatorilor, în primul rînd, costul zilei de lucru este cam de două ori mai mare decît costul unei zile de lucru ale Președintelui Țării.

Și, în al doilea rînd, unitatea bănească în Republica Moldova este totuși leul. În nota informativă este indicat în dolari.

De asemenea, nota informativă lasă și unele întrebări referitor la creditele indicate, deoarece este indicat termenul pe câți ani sînt alocate, dar nu este indicat procentul, dobînda care va fi dată. Deci, iată, aici au apărut întrebări referitor la costul întregii lucrări, de aceea și v-am pus prima întrebare.

Domnul Oleg Efrim:

Vă mulțumesc, doamnă deputat.

Dacă îmi repetați încă o dată, la care concret v-ați referit, la formatori? Pentru că termenul de formatori, eu înțeleg că se folosește în contextul formatorilor de la Institutul Național de Justiție. Deci acești oameni sînt specialiști foarte bine pregătiți, de regulă, care sînt ocupați în alte domenii de activitate, care nu lucrează în cadrul Institutului Național de Justiție, ei nu lucrează cu lunile la acest institut, ei sînt chemați pentru anumite cursuri să le citească, care pot să fie de o zi sau două.

În același timp, specialiștii bine pregătiți trebuie bine plătiți, de altfel ei nu au nici un interes să vină să muncească pentru a pregăti, a citi lecții viitorilor judecători, viitorilor procurori, de care depinde pregătirea lor profesională. În viziunea noastră, aceste sume nu sînt exagerate, sînt sume care sînt ... trebuie să fie motivatoare pentru acești formatori să vină să citească lecțiile.

În privința faptului că sînt stabilite în dolari. Probabil, faceți referință la calculele anexate la proiectul Strategiei ...

Doamna Veronica Abramciuc:

Nota informativă.

Domnul Oleg Efrim:

... la proiectul Planului. Or, în plan toate sumele finale sînt stabilite în lei. Dar vreau să mai menționez un lucru, că acest exercițiu, realizat de Ministerul Justiției, are importanță nu doar pentru a cunoaște cît vor costa aceste sume, exercițiul respectiv este foarte important și în procesul bugetării banilor, dar și în procesul atragerii donatorilor. Deci nouă ne este foarte simplu acum să mergem la donatori și să spunem: iată ce vrem să facem în următorii 5 ani, iată care sînt costurile estimative, iată pentru ce avem bani și iată unde ar fi interesant să vă implicați și voi. Din acest considerent, unele sume ... sau avem calculele efectuate și în euro sau în dolari.

Doamna Veronica Abramciuc:

Vă mulțumesc pentru răspuns.

Și totuși țin să subliniez că, în viziunea dumneavoastră, cum ați tratat dumneavoastră, formatorii sînt așa de înalt profesioniști, că profesionalismul e mai înalt decît profesionalismul pe Președintelui care îl investim în funcția cea mai înaltă în stat.

Domnul Oleg Efrim:

Nu, dacă îmi permiteți să comentez acest ultim fapt. Știți că bugetarii la noi sînt plătiți după alte sume decît, după mine, nivelul profesionalismului. Același lucru putem spune despre oricare persoană, demnitar care are salariul pe care îl are.

Doamna Liliana Palihovici:

Alte întrebări? Nu sînt.

Domnule deputat,

Aveți întrebare?

Nu sînt alte întrebări.

Vă mulțumesc, domnule ministru.

Invit președintele Comisiei juridice, numiri și imunități pentru prezentarea raportului.

Domnul Victor Popa:

Stimați colegi,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Hotărîre nr.2765 din 14 decembrie pentru aprobarea Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei de reformare a sectorului justiției pentru anii 2011 – 2016 și menționează următoarele.

Acesta este înaintat cu titlu de inițiativă în vederea executării articolului 2 din Legea nr.231 din 25 noiembrie 2011 privind aprobarea Strategiei de reformă a sectorului justiției, care prevede implementarea Strategiei respective printr-un Plan de acțiuni. Planul, la rîndul său, conține acțiuni și măsuri care urmează a fi realizate în perioada anilor 2011 – 2016, pentru a atinge obiectivele stabilite în Strategie.

Proiectul respectiv este susținut prin majoritatea avizelor prezentate de către comisiile permanente ale Parlamentului și Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului.

Totodată, Comisia juridică, numiri și imunități a solicitat Consiliului Superior al Magistraturii, Procuraturii Generale, Serviciului de Informații și Securitate, Curții Constituționale, Curții Supreme de Justiție, Institutului Național al Justiției, Instituției Publice Naționale a Audiovizualului, Academiei de Administrație Publică de pe lîngă Președintele Republicii Moldova, Camerei de Comerț și de la alte instituții publice avize la proiectul respectiv și participarea la ședința comisiei care a examinat proiectul menționat.

În rezultatul dezbaterii, proiectul de Hotărîre nr.2765 este propus de către comisie spre examinare și adoptare, cu amendamentele acceptate de către autorul proiectului și de către comisie amendamentele acceptate și cele respinse sînt inserate într-un tabel, care v-a fost prezentat dumneavoastră.

Stimați deputați,

Vreau să vă atrag atenția că, conform articolului 59 din Regulament, amendamente pot face doar deputații Parlamentului, comisiile parlamentare, fracțiunile parlamentare, amendamente care trebuie să fie motivate și prezentate, de regulă, în scris. Amendamentele care au fost examinate, care au venit de la

Procuratură, de la diferite instituții și le vedeți acolo deci au fost acceptate de către comisie și ele sînt parte integrantă a acestui Plan de acțiuni propus dumneavoastră. Cele care nu au fost acceptate atît de autori, cît și de Comisia juridică, numiri și imunități. Aceasta este tot.

Vă mulțumesc pentru atenție.

Domnul Marian Lupu:

Întrebări? Nu sînt.

Domnule președinte al comisiei,

Vă mulțumesc.

Luări de cuvînt. Domnul Deliu.

Domnul Tudor Deliu – Frațiunea PLDM:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Onorat Parlament,

Noi toți, și nu doar cei de față, am adoptat, la sfîrșitul lunii noiembrie, un document strategic de o importanță majoră pentru viitorul țării noastre – Strategia de reformare a sectorului justiției pentru anii 2011 – 2016. Este o foaie de parcurs care stabilește principalele direcții pentru a edifica un sistem de drept cu adevărat profesionist, eficient, transparent și responsabil pentru a combate corupția și a deschide orizonturi spre interesele întregii societăți, ci nu doar a celor de clan, care domină astăzi activitatea și macină din interior acest sistem.

Am votat atunci unanim, ceea ce m-a făcut să cred că sîntem capabili să găsim un numitor comun, să fim uniți atunci cînd trebuie să luăm decizii de interes național și sper că o astfel de atitudine va deveni firească pentru actualul Legislativ al Republicii Moldova.

Strategia de reformare a sectorului justiției este, fără nici o îndoială, un document ambițios și îndrăzneț, bazat pe intenții clare și o abordare hotărîtă a problemelor existente în domeniul justiției, un document care anume așa și trebuie să arate. Pentru că astfel nu avem nici o șansă de reușită, nu mai avem timp pentru jumătăți de adevăruri, eforturi fragmentate. E timpul să întreprindem un întreg complex de acțiuni ferme, chiar dureroase, de reformare a tuturor instanțelor din acest sector, pentru a doborî împotrivirea celor care se opun astăzi oricărui schimbări, profitînd și huzurind pe seama debandadei din sistemul justiției.

Ca un adevărat tăvălug reforma trebuie să treacă prin instituțiile, procedurile și practicile existente nu doar pentru a spori funcționalitatea acestora, dar și pentru a schimba mentalitatea celor care le formează, pentru a-i obliga să accepte noi standarde și valori puse în slujba cetățeanului, iar altfel să părăsească de bună voie sistemul. Acesta este mandatul nostru încredințat de alegători și sîntem datori să-l onorăm.

Stimați deputați,

Tocmai în acest context, urmează astăzi să aprobăm Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformare în sectorul justiției pentru anii 2011 – 2016. Este vorba despre un întreg complex de măsuri ce urmează a fi întreprinse pentru a

aplica în practică prevederile Strategiei, un document care concretizează fiecare pas, competențele și responsabilitățile fiecăruia, dar și costurile reformei.

Ministerul Justiției, care a coordonat acest proces de elaborare a acestui document complex, a realizat un volum de muncă intens. Aș vrea, cu această ocazie, să-l felicit pe domnul ministru al justiției Oleg Efrim, prezent în ședința de plen. Fiecare detaliu a fost chibzuit și așezat la locul potrivit, toate acestea fiind făcute în termene prestabilite, în strictă conformitate cu deciziile pe care le-am luat atunci când am adoptat Strategia.

Incontestabil, costul acestei reforme este mare, știm însă cu toții că fără investiții substanțiale nu putem spera la un rezultat pe măsură. Planul de acțiuni detaliază toate sumele necesare, pentru a preveni cheltuielile iraționale. Pe lângă toate acestea, atât Strategia de reformare a sectorului justiției, cât și Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia servesc drept garanție pentru fondurile pe care le putem obține din partea partenerilor noștri străini și a organizațiilor internaționale.

Aceste două documente, abordate ca un tot întreg, sînt dovadă a faptului că vom folosi eficient sursele proprii și cele obținute de la donatori nu de dragul unor tentative răzlețe, sortite din start eșecului.

De altfel, Planul conține acțiuni concrete și pentru reforma Curții Constituționale. Insist asupra acestui aspect, fiind convins că veți fi de acord cu mine, căci altfel riscăm să instaurăm degrabă prezumția neconstituționalității tuturor actelor adoptate de Parlament. Dacă judecătorii înaltei instanțe vor aprecia constituționalitatea fiecărei legi în baza oportunității acesteia pentru o categorie profesională, iar scopul fiecărui act va fi identificat doar în baza unor declarații făcute de politicieni în timpul dezbaterilor parlamentare, putem să ne trezim într-o zi că întreaga bază legislativă a statului va fi declarată apriori neconstituțională. Aceasta este, în viziunea mea, adevărată uzurpare a puterii și o incontestabilă violare a principiului separării puterilor în stat.

Îl îndemn astfel pe ministrul justiției să aplice prioritar, înainte de termenele indicate în Planul de acțiuni, măsurile prevăzute pentru reforma Curții Constituționale cu scopul de a o îngrădi de orice influențe politice sau de grup și pentru a spori profesionalismul acesteia, precum și pentru a preveni corupția.

Fracțiunea Partidului Liberal Democrat, sper și întregul Legislativ, va sprijini fără nici o îndoială un asemenea efort.

În final, stimați colegi, vă îndemn, să votăm fără nici o ezitare Planul de acțiuni în așa fel, încît conținutul lui să devină literă a legii obligatorie spre implementare.

Ministerul Justiției a și început realizarea unora dintre prevederile Strategiei, a pregătit modificările necesare ale Codului de procedură civilă și ale celui de procedură penală, a elaborat un pachet de documente ce vizează reforma sistemului judecătoresc, precum și proiectul privind funcționarea instanțelor specializate.

Toate acestea urmează a fi aplicate coordonat și pentru aceasta este nevoie de Planul de acțiuni.

Stimați colegi,

Ni se cere astăzi să luăm o decizie politică, să confirmăm seriozitatea intențiilor noastre de a veni cu o reformă sistemică, fără ezitări și fără cale de întoarcere. Să eliminăm orice dubiu: reforma va fi realizată în ciuda tuturor existențelor pentru a reabilita justiția și a oferi cetățenilor locul unde ei pot să revendice și să găsească dreptate.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Domnul Valeriu Munteanu.

Domnul Valeriu Munteanu – Frațiunea PL:

Domnule Președinte al Parlamentului,

Stimați colegi,

Domnule ministru,

Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformare a sectorului justiției pentru anii 2011 – 2016, prezentat pentru dezbatere, este un document necesar, așteptat îndelung de societate. Însă, cu toate acestea, permiteți-mi să exprim unele rezerve argumentate față de conținutul acestuia.

În primul rând, trebuie de știut de ce planul cuprinde acțiuni, care urmau a fi realizate în anul 2011, când sîntem deja la jumătatea lui februarie 2012. De ce acesta a fost înregistrat la Parlament abia în decembrie anul trecut?

În opinia noastră, adoptarea în 2012 a unui document normativ, care prevede acțiuni preconizate pentru 2011, denotă defectuoșitatea în implementarea reformelor preconizate. Din aceste motive este evidentă reevaluarea termenelor de implementare a proiectelor propuse spre examinare în sensul eliminării celor realizate deja și a transferării pentru anul 2012 a celor neîndeplinite.

Stimați colegi,

Studiind atent conținutul Planului, am constatat cu regret că se încearcă, cel puțin, eschivarea, prin tergiversare, de la unele măsuri foarte importante, stabilite în Plan. Astfel, inițiativa privind elaborarea unei legi unificate privind sistemul judecătoresc, o inițiativă foarte importantă, de altfel, urmează a fi implementată cît mai curînd și nu abia în 2016, după cum se prevede, la sfîrșitul termenului de implementare al acestui Plan.

Totodată, salutăm includerea în cadrul Planului de acțiuni a inițiativei de demilitarizare a Procuraturii, o veche inițiativă a Partidului Liberal, pentru care am militat constant. Este mult prea mare termenul alocat de Ministerul Justiției pentru studierea și elaborarea proiectelor de lege privind reamplasarea instanțelor judecătorești și de optimizare a numărului de judecători. Sîntem siguri că, dacă există suficientă voință, acest document poate fi realizat în termene mai concise.

De asemenea, salutăm inițiativa creării unui registru electronic unic de înregistrare a agenților economici și a organizațiilor necomerciale. Însă nu sînt clare raționamentele pentru trenarea constituirii acestui Registru pînă în 2016, în condițiile în care trebuie doar comasate două registre existente deja.

În altă ordine de idei, unele propuneri din textul Planului de acțiuni ne ridică semne de întrebare. Spre exemplu, este neclară propunerea de instruire a judecătorilor privind regulile de amânare a cauzelor. Poate ar fi mai potrivit de asigurat condiții adecvate, pentru a exclude întârzierea judecării dosarelor, și nu școlirea magistraților în netergiversarea... tergiversarea acestora.

De asemenea, este neclară poziția autorilor Planului de acțiuni pentru elaborarea actelor normative privind stabilirea modului de calcul al plății pentru serviciile prestate de reprezentanții fiecărei profesii conexe sectorului justiției, cunoscut fiind faptul că avocații, reprezentanți ai unei profesii liberale, sînt în drept să stabilească de sine stătător onorariile.

Totodată, prezintă interes și inițiativa de obligare a acestor actori să urmeze cursuri de instruire la Institutul Național al Justiției, avînd în vedere principiul independenței acestora și riscul de monopolizare a segmentelor de instruire de către institut, îndeosebi pentru profesiile cu organe de autoadministrare și mecanisme proprii de admitere în profesii și de perfecționare continuă.

Apropo, Institutul Național al Justiției. Nu credem că este imperios necesară construcția unui bloc hotelier pentru audiențe ale institutului, mai ales avînd în vedere deficitul de finanțare pentru implementarea strategiei propriu-zise. Altfel, din start, am include în plan o normă pur declarativă.

Referindu-ne la magistrați, ținem să menționăm că este binevenită inițiativa de acordare judecătorilor de instrucție a statutului de judecător specializat, beneficiind, în acest sens, de toate drepturile recunoscute pentru judecător. De asemenea, considerăm oportună eliberarea președinților instanțelor de obligațiile extrajuridice, prin instituirea funcției de administrator judecătoresc, așa cum este prevăzută de Planul de acțiuni.

În același context, susținem pleneră implementarea activă a dimensiunii virtuale a puterii, inclusiv a celei judecătorești, prin promovarea noilor tehnologii informaționale în toate domeniile. Sîntem de părere că asigurarea gestionării electronice a dosarelor, prevăzute în plan, va asigura o mai mare transparență în procesul judecării cauzelor și o mai mare imparțialitate a actorilor în domeniul justiției.

Avînd în vedere importanța acestui document și în speranța identificării finanțării necesare și suficientă implementare a prevederilor Planului de acțiune pentru implementarea Strategiei de reformare a sectorului justiției pentru anii 2011 – 2016. Frațiunea PL susține adoptarea acestui plan.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Da, și eu.

Stimați colegi,

După aceste luări de cuvînt la încheierea procedurii de examinare a proiectului nr. 2765, îl voi supune votului dumneavoastră. În acest context, supun votului: cine este pentru adoptarea proiectului de Hotărîre nr. 2765, în condițiile raportului comisiei vizate, rog să voteze.

Mulțumesc.

Împotrivă?

Cu majoritatea de voturi, proiectul nr. 2765 este adoptat.

În continuare. Proiectul de Lege nr.2388 pentru completarea Legii privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl. Guvernul.

Doamna Valentina Buliga – *ministrul muncii, protecției sociale și familiei:*

Stimate domnule Președinte al Parlamentului,

Stimați deputați,

Se propune atenției dumneavoastră proiectul de Lege cu privire la modificarea Legii nr. 909 din 30 ianuarie 1992 privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl.

Prin acest proiect de lege, se propune ca procedura de indexare a compensațiilor bănești lunare, în schimbul asigurării cu produse alimentare și suplimente alimentare, să fie stipulat expres în articolul 7 din Legea nr. 909 din 30 ianuarie 1992, și nu doar în Hotărîrea Guvernului nr.1189 din 22 octombrie 2008, prin care a fost aprobat Regulamentul, care determină mecanismul și modul de stabilire și plată a compensațiilor în schimbul asigurării cu produse și suplimente alimentare.

La fel, prin punctul 2 din proiect, pentru a evita situațiile de interpretare diferită a mecanismului de stabilire pentru familiile ce și-au pierdut întreținătorii a compensației unice în mărime de 15 salarii medii lunare pe republică, stabilite pentru anul precedent, în articolul 9 alineatul (4) după cuvintele „stabilite pentru anul precedent” se propune de completat cu cuvîntul „decesului”. Adică, familiile ce și-au pierdut întreținătorul în urma catastrofei de la Cernobîl li se plătește o compensație unică în mărime de 15 salarii lunare pe republică... medii lunare pe republică, stabilite pentru anul precedent decedului.

Punctul 3 din proiect, introdus la propunerea Ministerului Justiției, prevede extinderea acțiunii legii în partea ce ține de indexarea compensațiilor menționate și asupra persoanelor din grupa de risc deosebit, care s-au îmbolnăvit de boala actinică sau au devenit invalide în urma experiențelor nucleare, avariilor cu radiație ionizantă. La moment, acest lucru este reglementat prin Hotărîrea nr. 575 încă din 1992.

În contextul celor menționate și ținînd cont de faptul că acordarea și indexarea compensațiilor în schimbul asigurării cu produse alimentare și suplimente alimentare este prevăzută de actele normative, pentru implementarea acestor prevederi nu vor fi necesare mijloace financiare suplimentare de la bugetul de stat.

La fel pentru informație, vreau să vă aduc la cunoștință, stimați deputați, că la 1 aprilie vor fi indexate pensiile, alocațiile sociale, inclusiv această compensație cu 9,6 contrar 7,8, care a fost prevăzut conform prognozei, în rezultatul precizării indicatorilor macroeconomici.

Stimați deputați,

Rog, să susțineți acest proiect.

Domnul Marian Lupu:

Întrebări?

Microfonul nr. 4.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Doamnă ministru,

Eu am vrut să mă refer aici la o prevedere din articolul 9 alineatul (4) al acestei legi. Deci este utilizată sintagma care nu este, de fapt, obiectul acestui proiect de lege: „familiile ce și-au pierdut întreținătorii”. Cum credeți dumneavoastră? Prin noțiunea de „întreținători” se subînțeleg ambii sau mai mulți membri?

Fiindcă, în cazul de față, se creează impresia că, la decesul doar unui întreținător, această familie nu va beneficia de aceste compensații. Și încă ceva. Dacă vorbim de întreținători, adică situația în care în familie nu mai există nici un întreținător, nici nu putem vorbi de familie, după părerea mea. Care este părerea dumneavoastră? Nu ar trebui de modificat și aici? Eu aș propune deci „întreținători” să fie substituit prin „unul dintre întreținători”.

Doamna Valentina Buliga:

Eu cred că pentru lectura a doua noi trebuie să precizăm, dar noi avem informația. Și cunoaștem că la acest conflict au participat doar soții, nu au participat soțiile acestor persoane. Și, conform și Codului familiei, și prevederilor altor legi, aceasta se subînțelege. Dar eu cred că în Comisia pentru protecție socială, sănătate și familie pentru lectura a doua putem încă o dată verifica, ca să nu avem deficiențe în aplicare. Lectura a doua.

Domnul Tudor Deliu:

Deci acceptați ca să revenim asupra acestui moment? Bine, mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Alte întrebări?

Microfonul nr. 5.

Domnul Valeriu Munteanu:

Doamnă ministru,

O întrebare. La articolul 7 punctul 13 prevedeați obligativitatea ca în fiecare an, la 1 aprilie, să se indexeze compensațiile. În același timp spuneți că acest lucru va trebui făcut prin hotărâre de Guvern. Pentru a exclude orice interpretări și pentru ca acest mecanism să funcționeze cu adevărat, vă rog frumos să-mi răspundeți la următoarea întrebare: dacă este suficientă această expresie, această noțiune pe care ați folosit-o în lege ca să nu permită.

Noi facem legea. Legea trebuie să fie previzibilă pentru mulți ani înainte, ca să nu luăm la latitudine. Guvernul este totuși un organ politic, da? Și să nu-l lăsăm la latitudine: vrea să indexeze sau nu vrea să indexeze. Indexarea oricum,

calculele le efectuează Ministerul Finanțelor. Ar putea să le prezinte dumneavoastră. Și dumneavoastră automat să faceți acest lucru. Pentru că ce s-ar întâmpla? Conform redacției actuale, ce s-ar întâmpla, dacă peste 7 ani, la 1 aprilie, un Guvern potrivit nu ar dori să facă acest lucru?

Doamna Valentina Buliga:

Domnule deputat,

Dimpotrivă, noi am venit cu această propunere, pentru că, pînă în prezent, indexarea acestor compensații se face doar în bază de hotărîre de Guvern, aprobată în 2008, ca noi să ajustăm ca tot ce ține de compensații să fie stabilit în lege, am venit cu această propunere legislativă. Totodată, este vorba despre hotărîrea de Guvern care precizează înainte de 1 aprilie indicatorul sau valoarea indexării, pentru că avem indicatori macroeconomici. Este vorba de acel... creșterea salariului.

Este vorba de indicii de prețuri de consum, despre inflația care se precizează înainte de indexarea de la 1 aprilie. Dimpotrivă, această lege are ca scop asigurarea în timp a indexării acestei compensații. Iar prin hotărîre de Guvern se aprobă, se concretizează doar valoarea în cifre. Pentru că încă o dată și în lege este stabilit în baza căror indicatori se face indexarea.

Domnul Valeriu Munteanu:

Nu, atunci termenul trebuie să fie mai exacte, pentru că nu văd absolut nici o problemă ce s-ar întâmpla, dacă Guvernul nu ar avea voință politică să facă acest lucru? Aceasta era ideea. Vreau să vă ajut, vreau să fim siguri că această normă va fi funcționabilă nu doar atunci cînd sîntem noi la putere, ci și pentru viitor, peste 5, 7 sau 10 ani.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi, Doamnă ministru,
Doar o clipă, vă rog.

Doamna Valentina Buliga:

Această normă...

Domnul Marian Lupu:

Deci trebuie, să înțelegem un lucru evident și vă zic ca economist și ca om care a muncit circa 15 ani în structurile guvernamentale. Această hotărîre de Guvern, care este un document tehnic și el fixează nivelul indexării, doar aceasta. Aceasta a fost și pînă acum și va fi și în continuare, din simplul motiv că acest indiciu este unul sintetic.

El se calculează pe bază, pe de o parte, creșterea și inflația, și creșterea salariului. Și acest indice este unul comun și pentru indexarea pensiilor, și pentru indexarea altor plăți sociale, inclusiv indexarea acestor plăți pentru cernobîliști, nici mai mult, nici mai puțin.

Deci Guvernul nu poate să decidă: vrea, indexează, iar dacă nu vrea, nu indexează. Odată cu adoptarea acestui proiect de lege astăzi, noi fixăm acest proces de indexare ca unul obligatoriu pentru fiecare an.

Guvernului, prin hotărîre, îi rămîne doar, precum a fost și pînă în ziua de astăzi să stabilească coeficientul indexării și-i tot. Iată care este sensul acestor propuneri, ca să avem o claritate.

Mulțumesc.

Doamna Valentina Buliga:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 4.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Doamnă ministru,

Ori eu n-am fost atent, ori dumneavoastră nu v-ați referit, ați spus că acest proiect de lege, cum este și firesc, necesită cheltuieli, surse financiare suplimentare. Întrebarea mea este: dacă sînt prevăzute pentru anul în curs aceste surse?

Doamna Valentina Buliga:

Domnule deputat,

Mulțumesc foarte mult. Eu am menționat, în bugetul de stat pentru anul 2012 sînt prevăzute sume suficiente pentru indexare. Și vom avea nevoie și de această schimbare pe care am menționat-o. Conform prognozei, procentul sau coeficientul de indexare se majorează, dar avem încrederea că procentul va fi 9,6. Și în bugetul de stat sînt prevăzute surse.

Domnul Mihai Godea:

Vă mulțumesc.

Și a doua întrebare. De fapt, nu este întrebare, este o sugestie. Așteptăm ca Guvernul, prin ministerul pe care îl conduceți dumneavoastră să vină cu proiecte de lege similare pentru alte categorii. Și mă refer, în special, la participanții Războiului de independență și mai ales la voluntarii, care nu se bucură de nici un statut la ora actuală.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 3.

Doamna Valentina Stratan – Frațiunea PDM:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Doamnă ministru,

Eu vin cu o propunere pentru lectura a doua, că ar fi bine ca acest proiect de lege să fie adoptat astăzi în două lecturi. Și pentru a nu exista interpretări ambigue de felul cum a interpretat domnul deputat Munteanu, eu propun, pur și simplu, și ar fi mult mai clar: ce stabilește Guvernul și ce stabilește Parlamentul?

Mărimea compensației se indexează anual la 1 aprilie, în baza creșterii anuale a indicelui prețurilor de consum pentru anul precedent, care se stabilește anual prin hotărâre de Guvern. Că indicele îl stabilește Guvernul. Nu-l stabilește altcineva. Acest indice al prețurilor de consum îl stabilește anual, prin hotărâre de Guvern se stabilește anual. Și atunci ar fi clar.

Domnul Marian Lupu:

El nu numai indicele prețului de consum, dar și creșterea salariilor.
Microfonul nr. 4. O clipă, să vedem.

Doamna Valentina Stratan:

Dar în baza indicilor.

Domnul Veaceslav Ioniță – Frațiunea PLDM:

Indicele prețului de consum îl stabilește Biroul de Statistică. Guvernul doar îl constată. Și aveți dreptate, noi, la cealaltă... la celelalte indexări luăm indicele prețurilor de consum și majorarea salariului. Și se ia media de la acești doi indicatori. Și prețul...

Domnul Marian Lupu:

Dar în cazul acesta? Tot așa.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Și ar fi bine ca să fie aceeași abordare la toate cazurile.

Doamna Valentina Buliga:

Stimați deputați,

Eu cred că varianta propusă de Guvern a fost examinată, aprobată, inclusiv de toate ministerele și Ministerul Justiției. Și este foarte clar: prin hotărâre de Guvern, care aprobă Regulamentul și mecanismul. Și cum, de unde vin cifrele, tot este specificat acolo.

Domnul Marian Lupu:

Alte întrebări? Nu sînt.

Doamnă ministru,

Vă mulțumesc.

Rog comisia.

Domnul Vladimir Hotineanu – Frațiunea PLDM:

Stimate domnule Președinte,
Doamnelor și domnilor deputați,

Comisia protecție socială, sănătate și familie a examinat proiectul de lege prezentat de Guvern, care prevede modul de stabilire și plata compensației bănești lunare în schimbul asigurării cu produse alimentare și suplimente alimentare a participanților la lichidarea consecințelor avariei de la Cernobîl. Experiențele nucleare. Și constată că, de fapt, acest mod există și funcționează în țară prin Hotărîrea de Guvern nr. 1189 din 2008.

El deja funcționează, acest mod de stabilire a compensațiilor, deci plăți bănești pentru suplimentele alimentare. El nu se prevede în Legea nr. 909 și Guvernul a venit cu rectificarea lacunei existente în lege, pentru a include această modalitate și în Legea nr. 909 din 1992.

Membrii comisiei au fost de acord cu modificările propuse în proiectul de lege înaintat și, prin vot unanim ai membrilor prezenți la ședință, propun Parlamentului examinarea și aprobarea acestui proiect de lege în plenul Parlamentului în primă lectură și adoptarea în a doua lectură.

Vă mulțumesc mult.

Domnul Marian Lupu:

Domnule președinte al comisiei,

Dacă cu întrebarea abordată de doamna deputat Stratan e totul clar, să ne convingem că totul este clar și pe înțelesul tuturor, în contextul subiectului abordat de domnul Deliu.

Aici e clar sau nu e clar totuși? Sau trebuie niște precizări, din momentul în care mergem cu lectura a doua. Întreținător, ca să fim siguri.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Doamnă ministru,

Eu vă rog, dumneavoastră cu întreținătorii, fiindcă pentru mine au fost clare lămuririle doamnei ministru. Eu nu știu domnul deputat Deliu dacă este de acord cu ceea ce s-a propus de către doamna ministru, fiindcă de altfel vreau să spun că pînă acum acest mecanism există și el funcționează anual.

Și nu există problema întreținătorului și decesul lui, și repercusiunile asupra familiei în rezultatul...

Domnul Marian Lupu:

Se reiese din înțelegerea că la Cernobîl, pentru lichidarea consecințelor avariei, nu au fost trimise nici o dată doamne. Cel puțin vorbim de Republica Moldova. Au fost trimiși doar bărbați. Deja acest lucru limitează foarte clar cadrul acestei definiții de întreținător.

Deci dacă nu sînt obiecții la această înțelegere, stimați colegi, la asta și rămînem. Da?

Domnul Vladimir Hotineanu:

Da.

Domnul Marian Lupu:

Da. Bine. Mulțumesc.

Stimați colegi,

Înainte de a supune votului acest proiect, luare de cuvânt, doamna Nasu.

Doamna Maria Nasu – Frațiunea PLDM:

Stimate domnule Președinte,

Onorat Parlament,

Accidentul de la Cernobîl este poate singurul accident care a fost și este considerat cel mai mare dezastru provocat de ființa umană din toate timpurile conform scalei internaționale a evenimentelor nucleare, fiind singurul clasificat de nivelul 7 care presupune urmări extinse asupra sănătății oamenilor.

Efectele radioactive au fost și mai sînt simțite la nivel global.

Ca argument celor expuse, prin ratificarea Acordului din 08.12.1991 cu privire la crearea Comunității Statelor Independente, Republica Moldova a conștientizat caracterul global al catastrofei și s-a obligat să-și demonstreze responsabilitatea directă pentru protecția socială și sănătatea cetățenilor prin emiterea Legii nr. 909–XII din 30.01.92 privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la Cernobîl.

În acest context, a fost elaborată și Hotărîrea de Guvern nr. 1189 din 22.10.2008, prin care a fost aprobat Regulamentul privind modul de stabilire și de plată a compensației bănești lunare în schimbul asigurării cu produse alimentare, la fel fiind determinat mecanismul de plată al compensațiilor.

Prin urmare, elaborarea proiectului de lege din 31.10.2011, privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit în catastrofa de la Cernobîl, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă este o sinteză reușită a legilor și hotărîrilor anterioare prin care Guvernul, Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii s-au angajat să-și coordoneze acțiunile privind asigurarea nivelului de bază necesar pentru ocrotirea sănătății și protecția socială a acestor persoane care au suportat consecințele radiației.

Modificarea și completarea unui șir de articole și acte 9, 22 facilitează accesul persoanelor la serviciile și înlesnirile stipulate, iar instituțiile indicate sînt obligate să aplice reglementările de rigoare.

În concluzie, voi face trimitere la nota informativă care nu presupune cheltuieli financiare. Indexarea anuală a compensației lunare presupune o majorare anuală a cuantumului acestui drept de protecție socială care necesită acoperire din fondurile publice.

Onorată asistență,

Cred că conținutul acestui proiect de lege cumulează atitudinea și responsabilitatea, protecția victimelor accidentului de la Cernobîl, grija față de respectarea înlesnirilor, dreptul cetățenilor la recuperarea prejudiciilor.

În acest context, îndemn corpul legislativ să susțină acest proiect de Lege, nr. 2388 privind protecția socială a cetățenilor care au avut de suferit în urma dezastrului de la Cernobîl.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Da. Stimați colegi,

Supun votului aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.2388. Cine este pentru rog să voteze. Majoritatea.

Proiectul este aprobat în primă lectură.

Comisia, în raportul său, vine cu propunerea să adoptăm acest proiect de lege și în lectura a doua.

Fracțiunile parlamentare,

Obiecții privind însuși procedeu? Nu sînt.

Deci, în condițiile raportului comisiei de profil și ale acelor precizări pe care le-am făcut în cadrul dezbaterilor, voi supune votului adoptarea în lectura a doua a proiectului nr. 2388. Cine este pentru rog să voteze.

Stimați colegi numărători,

Pentru stenogramă, rog să fie anunțate rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 29.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

N u m ă r ă t o r i i:

– 30.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

59 de voturi „pro”. Împotrivă? Zero voturi.

Proiectul de Lege nr. 2388 este adoptat în lectura a doua.

Stimați colegi,

La această etapă a ședinței plenului Parlamentului, urmînd discuțiile și logica discuțiilor avute în cadrul ședinței Alianței în format extins de astăzi dimineață, plecînd de la faptul că avem două proiecte de hotărîre de Parlament, nr.303 și nr. 304 privind numirea unui judecător la Curtea Supremă de Justiție și numirea președintelui Curții Supreme de Justiție, la fel, plecînd de la ideea că fracțiunile parlamentare au solicitat timp pentru a discuta cu candidatul desemnat de către CSM, domnul Mihail Poalelungi, am convenit să luăm o pauză, pentru ca, în cadrul acesteia, la fracțiunile din Parlament, domnia sa să poate să se prezinte, să se discute și, după pauză, revenim la aceste subiecte și la alte subiecte.

Da, și, după întrevederile în cadrul fracțiunilor, ne adunăm în sala respectivă, Alianța în componența sa extinsă, pentru a discuta acest subiect.

Eu zic, dragii mei colegi, ca fracțiuni, nu puțin, pentru tot procesul integral să luăm timp pînă la o oră, pînă la o oră. Reușim mai repede, foarte bine. (*Rumoare în sală.*)

Deci acum e fără zece doisprezece. Trei fracțiuni, depinde, noi nu știm cum o să fie discuțiile în fracțiuni, că durează 5 minute, că durează 15 minute, greu de prezis.

Să luăm așa, două jumătate, nu mai tîrziu, ne adunăm în sala respectivă.

De acord?

Vă mulțumesc.

Anunț pauză.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Domnul Marian Lupu:

Ocupați locurile, pentru a continua ședința plenului Parlamentului. După consultările, care s-au desfășurat în cadrul ședințelor fracțiunilor parlamentare, cu domnul Mihail Polealungi, este tocmai momentul să purcedem la examinarea celor două proiecte la acest subiect și anume proiectul de Hotărîre a Parlamentului nr.303 privind numirea în funcție de judecător la Curtea Supremă de Justiție și proiectul de Hotărîre a Parlamentului nr.304 privind numirea în funcție de Președinte al Curtea Supremă de Justiție.

În acest context, invit la tribuna centrală Comisia juridică, numiri și imunități.

Domnule Popa,

Vă rog.

Domnul Victor Popa:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Onorată asistență,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat Demersul Consiliului Superior al Magistraturii și materialele adiționale cu privire la rezultatele desfășurării concursului pentru numirea în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție a domnului Mihail Poalelungi, înregistrat în Parlament la 8 februarie, curent și expune următoarele.

În temeiul articolului 116 din Constituția Republicii Moldova și al articolului 9 din Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție, judecătorii Curții Supreme de Justiție sînt numiți în funcție de Parlament, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii.

Totodată, articolul 11 din legea menționată stabilește că, pentru a fi numit în funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, judecătorul trebuie să aibă o vechime în muncă în funcția de judecător de cel puțin 10 ani și să corespundă

cerințelor prevăzute de Legea cu privire la statutul judecătorului, și anume la funcția de judecător poate candida persoana care deține cetățenia Republicii Moldova, are domiciliu în țară, are capacitate de exercițiu, este licențiat în drept, a absolvit Institutul Național al Justiției, nu are antecedente penale și se bucură de o bună reputație, cunoaște limba de stat.

La 7 februarie curent, Consiliul Superior al Magistraturii, prin Hotărârea nr.58, urmare a desfășurării concursului și selectării candidaților pentru a fi propuși spre promovare la Curtea Supremă de Justiție, a hotărât să propună Parlamentului candidatura domnului Mihail Poalelungi pentru a fi numit în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție.

Suplimentar, menționăm că domnul Mihail Poalelungi, la 5 iunie 2003, prin Hotărârea Parlamentului, a fost numit în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție, în 2005 – în funcția de vicepreședinte al Curții Supreme de Justiție, de Președinte al Colegiului civil și de contenciosul administrativ al Curții Supreme de Justiție, iar în 2008 fiind eliberat din funcțiile deținute în legătură cu alegerea sa în funcția de judecător la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, funcție deținută de domnul Mihail Poalelungi pînă în prezent.

Ținînd cont de cele relatate și în rezultatul examinării materialelor prezentate de către Consiliul Superior al Magistraturii, Comisia juridică, numiri și imunități a constatat: candidatura domnului Mihail Poalelungi corespunde cerințelor legale și a hotărât să propună Legislativului pentru examinare și adoptare proiectul de Hotărîre a Parlamentului nr.303 privind numirea în funcție de judecător la Curtea Supremă de Justiție și proiectul de Hotărîre nr.304 prin care domnul Mihail Poalelungi se propune de a fi numit în funcția de Președinte al Curții Supreme de Justiție.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Întrebări pentru comisie sau eventualitatea întrebărilor pentru domnul Poalelungi. Este la dispoziția dumneavoastră. Întrebări? Nu sînt. Au fost cred că întrevederile și discuțiile în cadrul ședințelor fracțiunilor.

Vă mulțumesc, domnule președinte.

Stimați colegi,

În condițiile raportului prezentat, voi supune votului cele două proiecte prezentate. Proiectul nr.303 privind numirea în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție. Cine este pentru aprobarea acestui proiect de hotărîre rog să voteze. Vot unanim. Proiectul nr.303 privind numirea domnului Mihail Poalelungi în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție este adoptat de către Parlament.

Proiectul nr.304 privind numirea în funcția de Președinte al Curții Supreme de Justiție. Cine este pentru adoptarea acestui proiect de hotărîre rog să voteze. Vot unanim. Proiectul nr.304 este adoptat.

Și, pe această cale, domnul Mihail Poalelungi este numit de Parlament în funcția de Președinte al Curții Supreme de Justiție pe un termen de 4 ani.

Domnule Poalelungi,

Felicitările plenului Parlamentului, mult succes, dârzenie, curaj, fiindcă veți avea nevoie de toate acestea și multe alte calități, pentru a face față acestei funcții, deoarece sîntem într-o zonă care demonstrează necesitatea unor reforme profunde, iar de pe această poziție veți avea un rol-cheie în acest proces, așteptările sînt foarte înalte. Felicitări, la mai mult și la mai mare!

Microfonul nr.1.

(Aplauze.)

Domnul Mihail Poalelungi – Președintele Curții Supreme de Justiție:

Domnule Președinte,

Stimați deputați,

Îmi rămîne numai să vă mulțumesc pentru încredere și sper, și sînt convins că voi reuși tot ce mi-am pus în gînd.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Da. Felicitări încă o dată. *(Aplauze.)*

Continuăm, stimați colegi. Proiectul de Hotărîre pentru modificarea articolului 2 din Hotărîrea Parlamentului nr.204 privind constituirea unei Comisii de anchetă a Parlamentului în legătură cu vînzarea armamentului din dotarea forțelor armate. Proiectul nr.312.

Eu voi propune, ca și dățile trecute, avînd caracterul super tehnic al acestui proiect, voi da citire și explicațiile de rigoare, este vorba de extinderea perioadei de timp pentru desfășurarea activității acestei comisii, ca să fie produs raportul și proiectul de hotărîre la un nivel de calitate cel mai înalt. Acest proiect prevede un singur punct la articolul 2 din Hotărîrea Parlamentului nr.204 din 20.10.2011 privind constituirea unei Comisii de anchetă a Parlamentului, textul „20 februarie 2012” să fie substituit prin textul „30 martie 2012.”

Cine este pentru adoptarea acestui proiect de Hotărîre a Parlamentului cu nr.312 rog să voteze. Majoritatea. Proiectul este adoptat.

În continuare proiectul Legii insolvenței. Proiectul nr.2576. Guvernul.

Domnul Octavian Calmîc – viceministru al economiei:

Stimate domnule Președinte,

Stimați deputați,

Se propune spre examinare proiectul Legii insolvenței care, de fapt, reprezintă un efort comun al mai multor juriști naționali și internaționali, care au lucrat pe parcursul a mai multor ani de zile întru elaborarea unui nou concept al Legii cu privire la insolvență, care își propune drept scop înlocuirea legii actuale, existente în domeniul insolvenței și are drept urmare preluarea celor mai bune practici care sînt utilizate de către țările occidentale în acest domeniu.

În urma analizelor efectuate, s-a determinat că există niște carențe juridice în domeniul insolvenței, care au făcut, pe parcursul istoric, ca această procedură să fie una destul de dificilă, cu durată în timp, care nu respectă exigențele actuale, în special în partea ce ține de menținerea activelor economice ale întreprinderilor

care sînt supuse insolabilității. De aceea, proiectul propus însumează cele mai bune norme identificate de către echipa care a lucrat asupra acestui proces, ghidată de consultanți internaționali, și vine cu un șir de propuneri întru soluționarea sistemului actual.

Astfel, aceste propuneri se referă la următoarele. În primul rînd, se propun proceduri flexibile și determinate în timp la fiecare etapă care cade sub incidența procesului de insolabilitate, se stimulează reorganizarea întreprinderilor versus lichidarea lor. Ceea ce anterior și analiza statistică arată că majoritatea întreprinderilor care erau supuse procesului de insolabilitate erau axate preponderent spre lichidare, însă noul proiect de lege pune accentul și permite, la fiecare etapă a procesului de insolabilitate, să treacă la procedura de reorganizare a întreprinderilor.

Mai mult ca atît, se propune un sistem format din patru etape, care ține de procesul de insolabilitate și o să-mi permit să dau citire acestor etape. La fiecare dintre ele sînt bine determinate în timp procedurile și normele aplicabile. Astfel, avem următoarele etape care țin de procesul de insolabilitate: observarea debitorului, procesul de general de insolabilitate a debitorului, procedura de faliment a debitorului și procedura de restructurare a debitorului. După cum am zis, la fiecare dintre aceste etape pot fi trecute inclusiv prin procedura accelerată de reorganizare a întreprinderilor.

Pe parcursul mai multor ani de zile, s-a determinat că există o constrîngere în partea ce ține de activele aflate în gestiunea acestor întreprinderi care sînt în proces de insolabilitate. De aceea, se propune ca, pe perioada procesului de insolabilitate, toate aceste active să nu fie înstrăinate, să fie menținute și gestionate în continuare de către administratorul insolabilității.

Mai mult ca atît, deci se revizuire și se ridică în valoare drepturile și împuternicirile Comitetului Creditorilor, care are funcția să gestioneze întreg acest proces și să monitorizeze, și să supravegheze procesul de insolabilitate.

Acestea fiind spuse, trebuie să reiterăm că, de fapt, proiectul acesta de lege conține mai multe norme juridice și de procedură în procesul de insolabilitate, care urmează a fi executate cu strictețe de către instanțele de judecată, care, de fapt, își au rolul lor primordial în supravegherea întregului proces.

Avînd în vedere cele menționate, rugăm suportul dumneavoastră pentru prima lectură a acestui proiect de lege.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Întrebări, stimați colegi?

Microfonul nr.3.

Domnul Iurie Bolboceanu – Frațiunea PDM:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule ministru,

Am mai multe. La articolul 118 „Vînzarea masei debitoare.” În articol nu am găsit nicăieri și nu este prevăzută procedura de comercializare a bunurilor. Această procedură este un lucru specific și mai ales în aprecierea prețului de start. Cum lămuriți dumneavoastră această situație?

Domnul Octavian Calmîc:

Deci toată această procedură, de fapt, este o experiență utilizată și anterior în procesul de insolvență și, de fapt, se reiterează care este modul de comercializare a activelor, de vînzare a masei debitoare, aflate în gestiune. De aceea, dacă sînt anumite propuneri concrete sau care sînt constrîngerile care ar trezi anumite întrebări, vă rugăm să ...

Domnul Iurie Bolboceanu:

Domnule ministru,

Propuneri clar că vor fi și noi avem un set de propuneri, dar noi am fi vrut să aflăm poziția dumneavoastră. Pentru că ceea ce am zis eu în lege nu am găsit și mai ales în articolul 118 care prevede vînzarea masei debitoare, dar nu este procedura. Și ideea ar fi fost ca, pentru lectura a doua, să ne gîndim bine cum această procedură să-și regăsească locul său poate chiar într-un articol aparte, dacă nu în articolul 118.

Și a doua întrebare tot la articolul 118, să nu ne ducem mai departe, alineatul (8): în scopul desfășurării licitației, lichidatorul formează o comisie din 3 membri. Cine sînt aceste persoane? Membri ai cui? Din stradă, ai lichidatorului, ce-i cu acești 3 membri?

Domnul Octavian Calmîc:

O'key. Nu-i ...

Domnul Iurie Bolboceanu:

Mie mi se pare că ei ar putea fi membri din componența Consiliului Creditorilor.

Domnul Octavian Calmîc:

Exact. Deci dacă se cere o concretizare, atunci cu cea mai mare ...

Domnul Iurie Bolboceanu:

Ea nu se cere, ea ...

Domnul Octavian Calmîc:

Deci, oricum, orice activitate supusă în procesul de insolvență este coordonată cu informarea Comitetului Creditorilor. De aceea, am zis că rolul Comitetului Creditorilor este unul mai ridicat în noul proiect de lege. Dar dacă se consideră că nu este suficientă norma legală menționată la alineatul (8) articolul 118, putem da o concretizare.

Domnul Iurie Bolboceanu:

Eu am înțeles.

Mulțumesc.

Și ultima. Ar fi normal ca în lege să fie specificat cum vor fi evaluate bunurile. Nu este în lege această procedură. Mie mi se pare una destul de importantă anume pentru această lege – procedura de evaluare a bunurilor.

Domnul Octavian Calmîc:

O'key.

Domnul Iurie Bolboceanu:

Că atunci lăsăm în lege o marjă de manipulare.

Domnul Octavian Calmîc:

Deci orice bun care are valoarea sa de bilanț și are valoarea sa pe piață este procedura cum sînt comercializate aceste bunuri aflate în gestiune, dar putem să introducem o normă expres vizavi de ...

Domnul Iurie Bolboceanu:

În lege.

Domnul Octavian Calmîc:

Da.

Domnul Iurie Bolboceanu:

Pentru că este esența legii.

Domnul Octavian Calmîc:

Da. Nu este problemă.

Domnul Marian Lupu:

Rog să lucrați pentru lectura a doua.

Alte întrebări? Nu sînt.

Domnule viceministru,

Vă mulțumesc.

Domnul Octavian Calmîc:

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Rog comisia.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege privind Legea insolvenței și dorim să informăm plenul Parlamentului că această lege,

într-adevăr, vine să extindă și lărgescă cadrul de aplicare a procedurilor de faliment. Dacă în legislația curentă, care este pînă în prezent, avem doar două mecanisme de soluționare sau de ieșire dintr-o situație dificilă în care se află agentul economic, atunci în noua lege sînt, cel puțin, patru mecanisme. Sperăm noi că noua lege va permite, într-adevăr, să deblocăm situațiile cînd există o mică dificultate între debitor și creditor.

De aceea, comisia, pentru lectura întîi, consideră că această lege, conceptual, poate fi votată. Vreau doar să menționez că, pe parcursul examinării în lectura întîi, noi am avut întîlniri atît cu Asociația Administratorilor și Lichidatorilor, cît și cu agenții economici care se află în procedura de lichidare, cu Direcția juridică a Aparatului Parlamentului, cu toți cei interesați, au existat grupuri de lucru, au fost formulate multe propuneri, considerăm că și astăzi ceea ce a sunat acum în sală, plus toate amendamentele deputaților care vor fi prezentate în scris vor fi integrate pentru lectura a doua. Dar astăzi comisia propune ca Parlamentul să voteze această lege în primă lectură.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Întrebări? Nu sînt.

Stimați colegi,

În aceste condiții, spun votului aprobarea în primă lectură a proiectului nr.2576. Cine este pentru rog să voteze. Vot unanim. Proiectul nr.2576 este aprobat în primă lectură.

Vom continua cu proiectul de Lege nr.43 privind importul unor autovehicule.

Domnule Ioniță,

Vă rog. Inițiativa colegului nostru. Și inițiativa, și raportul comisiei.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Stimați colegi,

Voi prezenta pe scurt acest proiect de lege. El vizează importul a trei autovehicule speciale, vorbim despre trei mașini de colectare a deșeurilor menajere, care sînt făcute o donație către Primăria orașului Ungheni. Ele, aceste trei vehicule, corespund tuturor rigorilor unor astfel de legi pe care noi le votăm, vorbim despre o donație, mașini speciale către o autoritate publică, evident fără dreptul de înstrăinare.

Comisia a examinat acest proiect de lege, propune plenului Parlamentului să-l votăm în primă lectură și a în a doua lectură. Vreau doar un singur lucru aici, de redacție. Știți cu toții că la noi literele Z și Y de multe ori sînt greșite și autorii, de fapt, solicitanții autovehiculului „Volvo” numărul șasiului se citește în loc de Z V se citește YV. Și apoi tot așa unde avem iarăși litera Z și A se citește YA. Altfel spus, au confundat la tastatură litera Z cu litera Y. Propunem ca să fie susținut.

Domnul Marian Lupu:

Întrebări?

Microfonul nr.3.

Domnul Iurie Boboceanu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule raportor,

Aș vrea să vă întreb dacă cunoașteți cine în orașelul Ungheni acordă serviciile de salubritate?

Domnul Veaceslav Ioniță:

Din câte cunosc, este o companie. Însă eu am verificat, aceste autovehicule sînt donate nu companiei, dar Primăriei orașului Ungheni. Deci beneficiarul donației este Primăria.

Domnul Iurie Bolboceanu:

Noi aceasta am înțeles din raportul pe care l-ați prezentat. Dar eu cred că dumneavoastră ar fi trebuit să cunoașteți că serviciile de salubritate în orașelul Ungheni sînt acordate de către Întreprinderea Mixtă „AVE Ungheni”. Și atunci donația este făcută de la Întreprinderea austriacă „AVE Energetic” către Primăria Ungheni, care, în consecință, ele vor beneficia de aceste automobile „AVE Ungheni”. „AVE” le donează și ajung la „AVE Ungheni”. Deci avem o situație cînd noi scutim un agent economic de taxele vamale.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Din câte îmi dau seama, este o întrebare. Voi încerca, eu am analizat acest caz. Vorbim despre trei autospeciale de colectare a deșeurilor și nu trebuie să vă spun care este situația pe tot teritoriul Republicii Moldova. Doi. Încă o dată vreau să specific că este o donație făcută către Primărie. Deja Primăria cum va gestiona acest lucru donat, de fapt, ține de competența Consiliului și a Primăriei. Și vreau doar să mai spun un lucru că noi expres scriem în lege că aceste bunuri nu pot fi înstrăinate. De aceea, cred că Parlamentul... solicit să susținem această inițiativă prin care este făcută o donație către o autoritate publică.

Domnul Iurie Bolboceanu:

Domnule deputat,

Noi lucrurile acestea le-am înțeles. Dar, dacă este așa cum spuneți dumneavoastră, atunci Primăria Ungheni nu are nevoie de aceste autospeciale, pentru că Primăria nu acordă aceste servicii pentru orașelul Ungheni. Aceste servicii pentru orașelul Ungheni sînt acordate de către „AVE Ungheni”, o întreprindere mixtă privată, în care majoritarul este „AVE Ungheni”.

Domnul Marian Lupu:

Bine, clar.

Domnul Iurie Bolboceanu:

Și ele se fac contra plată. Pentru un agent economic ele se fac contra plată.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Dar sînt date donații.

Domnul Marian Lupu:

Întrebarea este înțeleasă.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Este donație, domnule deputat. Și eu v-aș încuraja să susținem această pornire bună, cînd este făcută o donație către o instituție publică. Și nu sînt mașini de plimbat prin oraș, dar sînt de colectat gunoiul.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 4.

Domnul Iurie Bolboceanu:

Domnule Președinte.

Domnul Mihai Godea:

Eu vă mulțumesc, domnule Președinte. Mihai Godea, Acțiunea Democratică.

Eu văd că noi o să intrăm într-o discuție sterilă din punctul meu de vedere. Și am să explic de ce. Noi am mai adoptat legi. Noi am mai adoptat legi, prin care am scutit de anumite drepturi vamale, taxe către... bunuri care veneau către autoritățile locale. „AVE Ungheni”, într-adevăr, este o întreprindere, este o companie mixtă, în care Primăria orașului Ungheni deține cota-parte. Deci nu este o companie nu știu de care. Deci are cota-parte de peste 40 la sută din capitalul acestei companii sau mai puțin. Autospecialele vin la Primărie. Dacă Primăria va decide prin aceste autospeciale să-și mărească cota-parte în curînd, care este problema? Care este problema? De aceea, eu vă îndemn să susținem acest proiect de lege.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 3.

Domnul Iurie Bolboceanu:

Domnule Președinte,

Eu propun ca, în acest caz, acest proiect de lege să fie remis în comisie. Noi nu cunoaștem astăzi, ghicim aici cît este cota-parte a Primăriei în „AVE Ungheni”, în această întreprindere mixtă. Ce va face Primăria cu aceste autospeciale? Cum

vor fi ele repartizate la această întreprindere mixtă? Sînt foarte multe semne de întrebare.

Domnul Marian Lupu:

Da, mulțumesc.

Alte întrebări? Nu sînt.

Vă mulțumesc, domnule Ioniță.

Stimați colegi,

Proiectul nr. 43. Propunerea este să votăm aprobarea acestuia în primă lectură. Cine este „pentru” rog să voteze.

Noi examinăm proiectul nr. 43 la moment. Lectura a doua.

Stimați colegi,

Cine este pentru adoptarea acestui proiect în lectura a doua, în condițiile proiectului de lege care prevede imposibilitatea înstrăinării rog să voteze.

Numărătorii, stimați colegi,

Rog rezultatele.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 32.

Domnul Marian Lupu:

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

– 24.

Domnul Marian Lupu:

– 24.

Mulțumesc.

56 de voturi. Împotrivă? Zero voturi.

Proiectul de Lege nr. 43 este adoptat în lectura a doua.

Proiectul de Lege... apoi proiectul de Lege privind prevenirea și combaterea criminalității organizate. Proiectul nr. 2714. Inițiativa unui grup de deputați. Prezintă deputatul Cimbriciuc.

Domnul Alexandru Cimbriciuc – Frațiunea PLDM:

Domnule Președinte,

Stimați deputați,

Voi prezenta Legea privind prevenirea și combaterea criminalității organizate, care este o lege specială.

Onorat Parlament,

Lipsa unei legi speciale, care ar reglementa prevenirea și combaterea crimei organizate, îngreunează de cele mai multe ori lupta cu acest fenomen, nefiind clar delimitate atribuțiilor organelor specializate în prevenirea și combaterea acestui

flagel, cooperarea și asistența internațională în domeniu, fapt care, cu titlu inovator, este exprimat în proiectul de Lege privind prevenirea și combaterea criminalității organizate.

În general, s-a elaborat un proiect de lege lucrativ, care, ulterior, să poată fi aplicat în practică, prin crearea unui mecanism concret de prevenire și combatere a fenomenului de crimă organizată.

Astfel, s-a atras o atenție deosebită măsurilor și temeiurilor aplicate acestora în cazul prevenirii crimei organizate. În această ordine de idei, proiectul de lege stabilește clar acel mecanism cu care ar trebui să se ocupe acele organizații, acele organe speciale sau subdiviziuni specializate.

Și aici vreau să mă refer la măsurile specifice de prevenire a activității criminale organizate, care prevede procedura de notificare a persoanelor, care pot fi atrase în activitățile criminale organizate, procedura de monitorizare operativ-preventivă a persoanelor care pot fi atrase în activitatea criminală organizată, temeiurile de încetare a monitorizării operativ-preventive a persoanelor care pot fi atrase în activitatea criminal-organizată.

Măsurile de combatere a criminalității organizate, măsurile speciale de investigație, măsurile speciale de combatere a criminalității organizate, care prevăd încadrarea controlată a persoanelor în grup și/sau în organizațiile criminale. Și, totodată, a infracțiunilor controlate. Deci eu, stimați colegi, aș menționa, este o lege binevenită, de care se bucură foarte multe țări europene. Și această lege este necesară anume pentru subdiviziunile care se vor ocupa nemijlocit de combaterea și prevenirea criminalității organizate. Deci eu propun și rog să susțineți aprobarea acestui proiect de lege în primă lectură.

Domnul Vladimir Plahotniuc:

Întrebări?

Microfonul nr. 4, vă rog.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc.

Am două întrebări către autorii acestei legi. Noi am discutat foarte mult și în comisia sesizată în fond. Și mi-am expus punctul de vedere: că această lege repetă în multe articole prevederile altor acte legislative în vigoare. Respectiv, se admite acest lucru doar în sensul executării legilor deja adoptate nu în formatul în care îl propuneți dumneavoastră. De aici și întrebarea, domnule Cimbriciuc: ce se întâmplă cu un act normativ, care contrazice prevederile Legii privind actele legislative?

Domnul Alexandru Cimbriciuc:

Domnule deputat,

Vă mulțumesc.

Într-adevăr, aceste reglementări sînt prevăzute în Legea privind activitatea specială de investigație. Este prevăzut în Codul de procedură penală și sînt prevăzute în Codul penal, în partea specială a Codului penal.

Deci eu vreau să menționez că cu combaterea crimei organizate se ocupă instituțiile abilitate în acest domeniu: Procuratura, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, Departamentul Vamal, grănicerii.

Dar sînt instituții, care, la general, se ocupă cu instrumentarea și documentarea acestora. Dar anume în domeniul acelor subdiviziuni speciale noi nu avem o lege care să reglementeze împuternicirea și obligațiunile acestor subdiviziuni speciale. Deci eu consider că și propunerile dumneavoastră pot fi luate în considerație și în lectura a doua a să o îmbogățim, să facem o lege bună, lucrativă ca să fie de folos cetățenilor Republicii Moldova.

Domnul Mihai Godea:

Eu nu sînt, nu împărtășesc răspunsul dumneavoastră, pentru că nu aveți dreptate. De aceea, am să rog să mi se ofere posibilitatea unei luări de cuvînt în cadrul dezbaterii acestei legi. Dar a doua întrebare, domnule Cimbriciuc, Codul penal, articolul 1 alineatul (1) spune expres: Codul penal este singura lege penală și toate prevederile trebuie să se regăsească în această lege. Deci cum se încadrează proiectul de lege pe care îl propuneți dumneavoastră și cum concordă cu articolul 1 alineatul (1) din Codul Penal.

Domnul Alexandru Cimbriciuc:

Eu, dacă îmi permiteți, aș solicita, fiindcă această lege a fost consultată cu toate subdiviziunile acelor instituții abilitate, care am consultat această lege, anume cum ar trebui să funcționeze această lege pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv și cu acele organizații internaționale. Fiindcă noi cunoaștem, uneori organizația criminală este condusă și după hotarele Republicii Moldova, dar este înfăptuită sau este exercitată pe teritoriul altei țări. De aceea, dacă aici aș sugera și ideea experților.

Domnul Mihai Godea:

Domnule Cimbriciuc,

Eu nu mă... întrebarea mea nu s-a referit la necesitatea luptei cu crima organizată. Aceasta nu o pune nimeni la îndoială. Ambele întrebări s-au referit la tehnica legislativă și acest proiect pe care îl propuneți dumneavoastră, împreună cu colegii dumneavoastră, contravine grav tehnicii legislative. Aceasta este întrebarea mea.

Domnul Alexandru Cimbriciuc:

Este o părere a dumneavoastră. Eu consider altfel.

Domnul Mihai Godea:

Eu vă mulțumesc.

Rog să-mi oferiți posibilitatea luării de cuvînt.

Domnul Vladimir Plahotniuc:

Vă mulțumesc.

Microfonul nr. 5, vă rog.

Doamna Ana Guțu – Frațiunea PL:

Vă mulțumesc.

Domnule Cimbriciuc,

Am o întrebare foarte curioasă către dumneavoastră și colegii care au prezentat acest proiect de lege pentru examinare în Parlament. Și anume proiectul de Lege, imediat următorul, cu nr. 1487 a fost propus din partea Guvernului în luna iunie anul trecut. Și dacă ar fi să examinăm ambele texte, o să ne dăm seama că este un copy past cuvânt în cuvânt.

Și sînt foarte curioasă să aflu: de ce am ajuns la o atare situație cînd deputaților în Parlament li se prezintă două proiecte de lege identice. Unul din ele, fiind prezentat ca și proiect, prevăzut de Planul „Republica Moldova - Uniunea Europeană” pentru liberalizarea regimului de vize și altul – din partea grupului de deputați PLDM.

Eu știu că Frațiunea PLDM, în trecutul recent și nu prea îndepărtat, a mai avut această experiență de plagiere a proiectelor de lege, înaintate de colegii din alte fracțiuni. Așa a fost istoria ridicării sîrmei ghimpate de pe Prut, care a fost plagiat de la PL. Istoria proiectului nr. 809, plagiat după nr.1335 cu privire la identitatea națională.

Și atunci mă întreb: drept cine ne luați aici, în Parlament? Cînd sîntem invitați să examinăm două proiecte identice și care din ele prevalează?

Domnul Alexandru Cimbriciuc:

Vă mulțumesc, doamnă deputat, pentru întrebare. Și vreau să vă răspund în felul următor. Măsurile și procedurile care nu erau cuprinse în proiectul următor, care urmează a fi examinat astăzi în ședința de plen, nr.1487 din 28.06.2011, inițiativă cu titlu legislativ de către Guvern.

Acel proiect, la părerea noastră, a Comisiei securitate, apărare și ordine publică, nu prevedea un mecanism concret de prevenire și combatere a fenomenului de crimă organizată. În proiectul pe care dumneavoastră... și astăzi eu îl prezint sînt formulate nouă articole noi, care nu sînt regăsite în acel proiect de Lege nr.1487, care vine, în special, cu completarea unui mecanism, fiindcă acel proiect nu prevedea acest lucru.

De aceea, noi am venit cu nouă proiecte noi, care îmbogățesc și dă o posibilitate acestor subdiviziuni specializate să se ocupe de acest fenomen.

Doamna Ana Guțu:

Domnule Cimbriciuc,

Procesul legislativ spune că, dacă aveți completări la un proiect de lege, veniți în a doua lectură cu articole, amendamente, propuneri ș.a.m.d. Ceea ce faceți dumneavoastră astăzi, de fapt, este o lipsă de considerațiune față de noi, deputații în Parlamentul Republicii Moldova. Și eu cred că mai mulți colegi împărtășesc această opinie.

Domnul Alexandru Cimbriciuc:

Ei, nu știu, acei care cunosc domeniul, poate și să se expună.

Domnul Vladimir Plahotniuc:

Vă mulțumesc.

Microfonul nr. 3, vă rog.

Domnul Iurie Bolboceanu:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule deputat,

Eu aș vrea puțin să vă încurajez, dar oricum, ca idee legislativă, poate că proiectul este bun. Dar ca realizare cred că avem mult de lucrat la acest proiect. Și aș vrea să mă refer aici la două articole, două întrebări la două articole. Articolul 9 – „Măsurile specifice de prevenire a criminalității...”

Primele patru alineate: „efectuarea analizei cauzelor...” „planificarea măsurilor de prevenire...”, „organizarea companiilor de informare...”. Mie mi se pare că, iată, aceste alineate, aceste măsuri care sînt specificate aici, la primele patru alineate, ele nici cum nu țin de măsuri specifice.

Ori ele sînt măsuri ordinare, ori măsuri generale, dar nicidecum nu sînt măsuri specifice pentru prevenirea criminalității. Și la articolul 13 – „Măsurile de combatere a criminalității...”. Este articolul, denumirea articolului, dar undeva au dispărut măsurile. Ori omitem acest articol, ori, pentru lectura a doua, trebuie să găsim aceste măsuri de combatere a criminalității. Ele aici, pur și simplu, nu se regăsesc.

Domnul Alexandru Cimbriciuc:

Noi o să luăm în considerație, domnule deputat, și în lectura a doua venim cu o propunere.

Domnul Iurie Bolboceanu:

Mulțumesc.

Domnul Alexandru Cimbriciuc:

Da, vă rog.

Domnul Vladimir Plahotniuc:

Vă rog, întrebări mai sînt?

Microfonul nr. 4.

Microfonul nr. 4, vă rog.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Vreau să menționez pentru plenul Parlamentului că acest proiect de lege, care a fost inițiat de un grup de deputați, deși el încorporează în sine și alte prevederi dintr-un alt proiect de lege, totuși, conform Regulamentului

Parlamentului, deputaților nu le este interzis deputaților să vină cu un proiect de alternativă, care îmbunătățește cadrul legal.

În acest sens, cred că aceste acuzații nu sînt binevenite, deoarece trebuie văzută buna intenție a legiuitorilor de a îmbunătăți legislația în acest domeniu. Deci vin cu aceste bune intenții, fără a ne suspecta de reavoință. Ar trebui privit acest proiect de lege, votat în primă lectură, apoi comasat și să avem împreună, adică, în final, să avem o lege care ne-ar ajuta să combatem acest flagel în societate.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 5.

Domnul Valeriu Munteanu:

Nu am vrut să vorbesc și eu despre aspectele de natură tehnică, dar îmi amintesc ideea și istoria acestui proiect. El, de fapt, a fost înregistrat odată în Parlament și avea cu totul altă conotație. Avea acolo, numai despre fluturi nu era scris în acel proiect. După aceasta a fost retras de colegii de la Ministerul de Interne, iarăși reînregistrat.

Și mie mi-i oarecum, îmi este stîngenitor, cînd voi nu aveți încredere în colegii voștri. Ați fi putut face un grup comun de lucru și să nu veniți cu un contra-proiect, pentru iese că ei nu-și fac bine meseria. Dar, oricum, la text. Articolul 1 din..., la alineatul (1) din articolul 6 sînt stabilite atribuțiile în domeniul prevenirii și combaterii crimelor organizate și ați enumerat aici toate instituțiile.

În accepțiunea mea, unele în plus, iar altele în minus. De exemplu, nu ați prevăzut aici Ministerul Justiției, care are Departamentul de penitenciare și acolo corupție, criminalitate organizată, pardon, cît vreți. Și vă dau și un argument.

La alineatul (2) ne vorbiți despre fiecare autoritate, conform Codului de procedură penală. Am deschis Codul de procedură penală și am văzut foarte exact că Serviciul Grăniceri, spre exemplu, și SIS-ul nu sînt prevăzute în Codul de procedură penală, SIS-ul are o lege separată, iar Ministerul Justiției, de exemplu, este prevăzut acolo.

De aceea, vin direct și cu propunerea că la lectura a doua trebuie. Nu știu, poate să rămîna Serviciul Grăniceri, fiind modificată formularea din alineatul (2), că nu doar cele prevăzute de Codul de procedură și neapărat să introduceți și Ministerul Justiției.

Domnul Alexandru Cimbriciuc:

Da, vă mulțumesc, domnule deputat.

Domnul Valeriu Munteanu:

O'key. Poliția de Frontieră în noua redacție. Ce părere aveți?

Și o a doua obiecție, la articolul 20 – garanții pentru exercitarea atribuțiilor de serviciu, ne spuneți aici că la alineatul (1) încă putem să mai discutăm, pentru angajații, colaboratorii subdiviziunilor specializate ale Ministerului Afacerilor

Interne și celor antrenați în prevenirea și combaterea crimei organizate se calculează un an pentru un an și jumătate.

Nu vă supărați, este un sovietism care a fost preluat și perpetuat doar de Ucraina și de Rusia, așa cum scrieți în nota informativă și ne spuneți că există și alte țări europene.

Chiar am încercat să văd acest lucru. În țări cu experiență vest-europene, dacă există acest lucru, și nu există, cel puțin eu nu am găsit, pentru că această concepție că, dacă omul va ieși la 35 de ani la pensie, cumva o să-l ajutăm, cred că este greșită. În celelalte țări au adaos la salariu pentru riscul sporit și nu nonstop, dar atunci când sînt în misiune.

Vă rog frumos să-mi spuneți ce părere aveți, domnule autor.

Domnul Alexandru Cimbriciuc:

Eu consider că acei colaboratori care sînt antrenați anume în subdiviziunile specializate, care riscă zi de zi sau minut cu minut în combaterea criminalității și este implementat în organizațiile criminale, eu consider că el este supus riscului cu viața, totodată, și familia sa este supusă acestui risc. Deci aceste categorii care nu sînt mulți, fiindcă dacă luăm la general...

Domnul Valeriu Munteanu:

Să vorbim despre fapt.

Domnul Alexandru Cimbriciuc:

Toate subdiviziunile întrunesc mii de colaboratori. Aici este vorba anume de subdiviziuni care întrunesc un număr mic de colaboratori.

Domnul Valeriu Munteanu:

Nu, nu era vorba.

Domnul Alexandru Cimbriciuc:

A treia, este vorba de 65 de colaboratori care anume sînt antrenați în lupta cu corupția.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnul...

Domnul Alexandru Cimbriciuc:

Cu criminalitatea organizată.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule Cimbriciuc,

Domnule autor...

Nu m-ați înțeles corect. Nu contează că sînt 65, peste 10 ani pot să fie 650 sau doar 20. Este vorba de respectul și condescendența pe care o avem noi pentru aceste persoane. Nu poate el să muncească în aceleași condiții cu cineva care stă în

birou și să nu aibă un supliment la salariu, consistent. Și noi o să-i spunem, nu te supăra, dar tu peste 5 ani sau o să ieși cu 10 ani mai devreme la pensie.

Și iarăși avem aceleași blocaje cu care noi ne luptăm, cu sistemul de pensionare inechitabil, când o să avem polițiști mari, zdraveni și buni de muncă și ei o să iasă la 35 de ani la pensie. Nu cred că este corect. Este corect: omul dacă riscă și merge, pune pieptul pe ambrazură acolo și riscă, să-i dăm un supliment la salariu.

Asta cred că este mult mai rațional decît să facem iarăși trimitere, și vă spun, perpetuarea unor practici sovietice cu Rusia, cu Ucraina și cu alte zone. Există criminalitate organizată și în țările vest-europene și ei au alte metode ca să-i motiveze pe acei care luptă cu aceste fenomene.

Dar alineatul, pentru că mai departe vine alineatul (2) care lasă loc de foarte multe interpretări și poate fi o poveste întreagă. Scrieți așa: vechimea în muncă a persoanelor infiltrate în organizațiile criminale se calculează 1,5 ani pentru un an.

Nu vă supărați, dar nu există reglementări ce înseamnă, cum trebuie să-l infiltrăm, că este infiltrat cu adevărat sau este vreun nepot de-a lui acel care face aceste procese-verbale. Asta, în genere, noi lăsăm loc, deschidem niște porți foarte mari.

Cu adevărat, sînt 10, 20, 30, 50 de oameni care-și fac munca, dar eu nu vreau ca, printr-o astfel de reglementare, să mai existe alte 500 de persoane care să beneficieze de așa ceva.

Domnul Alexandru Cimbriciuc:

Sînt de acord, domnule deputat, dar eu aș vrea ca să primim o explicație, fiindcă aici sînt prezenți și domnii de la Ministerul de Interne, și experți.

Eu aș solicita ca dînsul să explice.

Domnul Valeriu Munteanu:

Cînd o să prezinte dumnealor legea.

Domnul Alexandru Cimbriciuc:

Fiindcă unii dintre deputați.

Domnul Valeriu Munteanu:

O să discutăm cu ei.

Domnul Alexandru Cimbriciuc:

Unii dinte deputați nu cunosc specificul acestui domeniu. Deci aici apar unele momente specifice. La aceste momente specifice este clar că trebuie să avem și un răspuns sau o explicație anume celor din domeniu.

Domnul Valeriu Munteanu:

Păi, nu vă supărați, dumneavoastră.

Domnul Alexandru Cimbriciuc:

Fiindcă acest lucru este reglementat.

Domnul Valeriu Munteanu:

Sînteți autorul legii și explicați-mi, poate înțeleg.

Domnul Marian Lupu:

Bine.

Domnul Valeriu Munteanu:

Dacă nu cumva am înțeles deja.

Domnul Marian Lupu:

Domnule Munteanu,

Stimate autor,

Stimați colegi,

Iată, discutăm cu colega, o să ajungem și la momentul prezentării raportului comisiei, fiindcă comisiile au prezentat avize.

Cert este un lucru, din punct de vedere al logicii și al procedurilor legislative noi nu sîntem în drept să distorsionăm sistemul legislativ al asigurărilor sociale și asigurării cu pensii.

Oricare ar fi decizia noastră cu referință la aceste persoane privind pachetul de servicii sociale, ele trebuie să regăsească unde? În legea...

Domnul Alexandru Cimbriciuc:

Legea pensionării.

Domnul Marian Lupu:

...privind asigurarea socială cu pensii. Toate categoriile concentrate într-o singură lege. Această lege este mai mult o lege-cadru, care vizează combaterea criminalității. Și eu gîndesc că, pentru lectura a doua, și am fost informat că Comisia protecție socială, sănătate și familie anume la acest subiect a atras atenția.

Vă rog, calm, venim la acest subiect, concentrat, calitativ și, pentru lectura a doua, punem toate lucrurile așa cum trebuie la punct, iar prevederile trebuie să fie fixate în acele legi unde ele trebuie să se regăsească.

Domnul Valeriu Munteanu:

Eu mai am doar un singur argument în susținerea aceea ce am spus pînă acum.

Noi avem aici ca și subiecți Serviciul de Grăniceri. Cu adevărat, există criminalitate organizată acolo, dar, probabil, este vorba de contrabandă și de altceva.

Dar, în același timp, avem infracțiuni foarte grave cum ar fi omoruri în serii și altceva și acolo nu este crimă organizată, și acei care instrumentează aceste dosare riscă foarte mult și trebuie să ne gîndim și la oamenii aceștia.

Pentru că dacă venim doar unilateral supărăm o altă parte foarte, foarte mare dintre colegii, foștii dumneavoastră colegi, care știu foarte exact ce înseamnă această bucătărie. De aceea, eu cred că reglementări de genul 1,5 ani au rămas undeva în istorie și trebuie să venim, că dacă vrem le plătim pentru munca și pentru riscurile...

Domnul Marian Lupu:

E clar. E clar.

Microfonul nr.3.

Domnul Valeriu Guma – Frațiunea PDM:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu vreau să felicit deputații că, într-adevăr, este un caz și sper ca să nu fie ultimul când Parlamentul a venit cu un proiect de lege, poate nu într-aceeași măsură merita Ministerul de Interne, ca autor, să fie, așa, într-un fel, avertizat cu alt proiect, spunând despre calitatea proiectului care a venit de la Guvern, dar însuși faptul să deputații au mers și se acceptă, că, de obicei, practica arată că deputații fac aceste proiecte de lege, ele stau câte jumătate de an, câte un an de zile ca pe urmă să vină Guvernul, hai să comasăm în primă, a doua lectură și se diminuează activitatea deputaților.

Eu vă felicit, dragi colegi din PLDM, că ați reușit să puneți la respect instituția Parlamentului. Și, totodată, vreau să spun că proiectul de lege, în afară că este unul important, majoritatea prevederilor proiectului, totodată, sînt deja menționate și în alte multe acte legislative din domeniul dreptului penal și de procedură penală.

Dar o obiecție foarte importantă, care aș vrea pentru a doua lectură, ca autori, dumneavoastră și Guvernul și noi, deputații, să vedem că proiectul prevede o măsură nouă – notificarea persoanelor care pot fi atrase în activitatea criminală organizată și monitorizată operativ, preventiv, monitorizarea lor operativ-preventivă a acestor...

Aceste măsuri pot, fără nici un temei, încălca drepturile omului.

Vă dau un exemplu, însuși faptul numai că cineva trăiește pe o scară cu un criminal, care nici nu știe că el e criminal, poată să cadă sub incidența aceasta. Niște ocazii accidentale de cunoștință când ș. a. m. d.

Sînt niște lucruri care trebuie foarte clar prevăzute, ca aceste drepturi ale omului să fie protejate. Să nu cadă sub incidența acestor prevederi oameni care nu au nici o atribuție la chestiunea menționată.

Ar fi foarte bine ca aceste prevederi să fie bine determinate în lectura a doua.

Domnul Alexandru Cimbriciuc:

De acord.

Domnul Marian Lupu:

Bine.

Domnul Alexandru Cimbriciuc:

Domnule deputat,

Aici este foarte important ce ați menționat dumneavoastră, fiindcă foarte multă lume onestă este atrasă în activitățile criminale care... acei criminali se stăruie ca să atragă cetățenii Republicii Moldova.

De aceea, aceste servicii, prin serviciul lor, ar trebui, în mod special, să preîntâmpine acești oameni că au treabă cu niște criminali și, totodată, de a-i scoate de sub pălitura sau de sub acele intenții a sistemului criminal din activitățile dînșilor.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.5.

Domnul Vladimir Saharneau – Frațiunea PL:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Nu putem bănuși de lipsă de bună intenție a deputaților de a perfecționa sistemul de combatere a crimei organizate, dar aici trebuie să ne gândim și la imaginea noastră, a Parlamentului, ce vor zice acei care vor executa această legislație pe care noi o elaborăm când dăm drumul la două legi cu denumiri identice, fiindcă la detalii s-au referit colegii mei și se vor mai referi.

Avem proiectul de Lege privind combaterea criminalității organizate și avem proiectul de Lege privind prevenirea și combaterea crimei organizate. Două legi identice.

De ce nu am proceda noi să comasăm în lectura a doua aceste legi, cum s-a mai procedat și cu inițiative care au venit și de la Partidul Liberal, cu care n-am avut probleme. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Marian Lupu:

Așa.

Domnul Vladimir Saharneau:

N-am avut pretenții, le-am comasat.

Domnul Marian Lupu:

Cam așa este și...

Domnul Vladimir Saharneau:

Asta vreau să vă propun și cred că ar fi...

Domnul Marian Lupu:

Domnule Saharneau...

Domnul Vladimir Saharneau:

Destul de judicios să procedăm în felul ista.

Domnul Marian Lupu:

După câte înțeleg eu, în această situație, în raportul comisiei sesizate în fond, ea vine cam cu această propunere, de comasare pentru lectura a doua.

Microfonul nr.5.

Domnul Mihai Ghimpu – Frațiunea PL:

Nu trebuiau comasate, mâine sau îndată după asta eu o să propun să respingem legea înaintată, proiectul de lege înaintat de Guvern, că nu-i bun și să atragem atenție Guvernului să nu vină cu proiecte proaste în Parlament.

(Rumoare în sală.) Păi, eu vorbesc de... nu de noi. Dar totuși corect este combaterea crimei organizate, dar nu a criminalității. Și aici e secretul, schimbarea, ca să nu fie aceeași denumire: crima organizată, s-a pus criminalității organizate.

Și astfel am o întrebare, domnule Cimbriciuc: cine totuși atunci are drăcușori? *(Rumoare în sală.)*

A, cine?

Domnul Alexandru Cimbriciuc:

Încă o dată, domnule.

Domnul Mihai Ghimpu:

Cine totuși, dacă vedem ce ați făcut aici, are drăcușori?

Domnul Alexandru Cimbriciuc:

Acei care se simt că îi au.

Domnul Mihai Ghimpu:

Da? „Maladeț”.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Dacă s-o luăm așa, pe bune, toți din sala aceasta au draci, cine mai mult, într-o măsură mai mare, cine într-o măsură mai mică. Cu părere de rău, asta-i realitatea.

Alte întrebări? Nu sînt.

Domnule autor, vă mulțumesc.

Rog comisia.

Domnul Alexandru Stoianoglo:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia a examinat proiectul de Lege privind prevenirea și combaterea criminalității. Proiectul a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament, fapt ce corespunde articolului 73 din Constituția Republicii Moldova și articolului 47 din Regulamentul Parlamentului.

Autorii argumentează necesitatea elaborării proiectului menționat din lipsa unei legi speciale care ar reglementa prevenirea și combaterea crimei organizate, ar delimita atribuția organelor specializate în prevenirea și combaterea acestui flagel, ar reglementa cooperarea și asistența internațională în domeniu.

Astfel, s-a încercat elaborarea unui proiect de lege lucrativ care, ulterior, să poată fi aplicat în practică, prin crearea unui mecanism concret de prevenire și combatere a fenomenului de crimă organizată.

Totodată, constatăm că proiectul prenotat păstrează principiile și conceptul proiectului de Lege privind prevenirea și combaterea crimei organizate, înregistrat în Parlament cu numărul 1487 din 28 iunie 2011, în același timp completându-l cu reglementări care îmbunătățesc conținutul acestuia.

Obiecțiile și propunerile de completare și modificare a proiectului menționat expuse vor fi luate în considerare la examinarea acestuia în lectura a doua.

În contextul celor expuse, comisia informează despre imposibilitatea luării unei decizii finale pe marginea proiectului de lege, iar despre oportunitatea adoptării proiectului de lege prenotat urmează să se pronunțe plenul Parlamentului.

În cadrul comisiei nu am adunat voturile necesare.

Domnul Marian Lupu:

Întrebări.

Domnul Alexandru Stoianoglo:

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Da, întrebări pentru comisie.

Microfonul nr.4.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

În primul rând, aș vrea să le mulțumesc colegilor din cele două fracțiuni pentru lecții de moralitate. N-ar strica, în primul rând, să o ia de la sine, așa zice un proverb.

Dar am o întrebare către domnul președinte: dumneavoastră puteți afirma că aceste două proiecte sînt o copie unul de la altul sau se deosebesc între ele?

Vă rog.

Domnul Alexandru Stoianoglo:

Eu am spus că două proiecte păstrează principiile și conceptul și totuși proiectul prezentat de către un grup de deputați este mai avansat și...

Domnul Tudor Deliu:

Și aș vrea să mai aduc aminte că amendamente se fac doar la textul din proiectul propus și nicidecum nu se vine cu amendarea sau cu alte articole.

Eu aș vrea să citiți ambele proiecte. Bine.

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi și... (*rumoare în sală.*) stimată domnule președinte al comisiei,

Eu am o propunere, odată fiind discutat, stimați colegi, eu rog puțin atenția dumneavoastră.

Am discutat nr. 2714, din toate cele spuse de către antevorbitori și din cele afirmate de președintele comisiei, nr. 2714 este mai larg decât nr. 1487, păstrând elementele de concept și principii. Și, în acest sens, ar reieși că nr. 1487 este mai îngust.

Eu aș vrea să vă propun următorul procedeu. Să-l rugăm pe domnul președinte al comisiei să ne spună la ce concluzie a ajuns comisia la proiectul nr. 1487, fără a mai audia, că același lucru, plus minus, o să se repete, nu?

Și să vedem ce propune comisia la nr. 1487, și dacă este vorba de comasare, atunci mergem și supunem votului. Dacă sînteți de acord.

Microfonul nr.5.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule Președinte,

Eu cred că noi nu putem să ascultăm raportul comisiei fără ca proiectul să fie prezentat. Avem noi dreptate sau au colegii noștri, că-i plagiat total, că-i doar parțial, că-i îmbunătățire, o să tragem concluzii după ce o să le audiem pe ambele.

Și eu cred că trebuie să facem acest lucru, altfel nu...

Domnul Marian Lupu:

Eu de asta și am întrebat. Dacă avea să fie o poziție omogenă la nivelul tuturor grupurilor parlamentare, era să mergem pe norma aceasta de procedură. Dacă se insistă, nu există un consens, bine, atunci vom merge potrivit procedurilor prestabilite.

Domnule președinte al comisiei,

Vă mulțumesc.

Atunci, continuăm cu luările de cuvînt, înainte de procedura de vot. (*Rumoare în sală.*) Sau așa. De fapt, lucrul acesta nu contravine procedurilor, noi am mai practicat și anterior.

Atunci nr.1487, prezentarea de către autori din partea Guvernului. Ministerul de Interne, vă rog.

Domnul Iurie Cheptănaru – viceministru al afacerilor interne:

Domnule Președinte al Parlamentului,

Stimați deputați,

Vă prezint spre atenția dumneavoastră proiectul de Lege privind prevenirea și combaterea crimei organizate.

Acest proiect a fost elaborat în contextul realizării Programului național de implementare a Planului de acțiuni „Republica Moldova – Uniunea Europeană” în

domeniul liberalizării regimului de vize, precum și întru realizarea sarcinilor directorii trasate în fața Guvernului Republicii Moldova de către misiunea de evaluare a Uniunii Europene privind oferirea dreptului la libera circulație a cetățenilor Republicii Moldova în spațiul Uniunii Europene.

Scopul acestui proiect constă în crearea unui mecanism efectiv, clar, de prevenire și combatere a fenomenului crimei organizate.

În același timp, avînd în vedere proiectul la care mă refer și cel examinat anterior de domniile voastre, care, de fapt, privesc același subiect, ținem să menționăm că ambele aceste proiecte se completează reciproc, nefiind constatate careva divergențe conceptuale, în fond fiind vorba de o bază conceptuală unică.

În același timp, așa cum s-a menționat și în avizul Guvernului, proiectul examinat anterior conține unele prevederi care permit să îmbunătățească calitativ conceptul Legii cu privire la prevenirea și combaterea crimei organizate.

Domnule Președinte,

Stimați deputați,

În sensul celor expuse mai sus, reieșind din importanță și necesitatea promovării unui astfel de proiect, precum și în contextul inițiativei legislative a grupului de deputați, care vizează același subiect, consider necesar de a examina posibilitatea comasării acestor două proiecte, ambele reflectînd aceleași mecanisme și principii.

Și acum, domnule Președinte,

Domnilor deputați,

Vreau să vă spun că proiectul prezentat de către parlamentari este mai împodobit, mai perfect decît cel care noi, cu părere de rău...

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

O definiție mai nouă în limbajul nostru parlamentar: mai împodobit.

(Rumoare în sală.)

Dar, bine, acceptăm și aceasta. Întrebări pentru domnul autor?

Microfonul nr.5.

Domnul Mihai Ghimpu:

Domnule general și toți generalii, coloneii și toți ceilalți din cadrul Ministerului de Interne,

Cum credeți dumneavoastră că o să descoperiți omorurile de la Durlăști, Ialoveni și din alte localități dacă dumneavoastră nu cunoașteți mecanismul descoperirii unei crime organizate. Ați auzit ce s-a spus în sală, că dumneavoastră n-ați inclus mecanismul. Ce faceți dumneavoastră acolo? Cum să descoperiți dumneavoastră crima dacă dumneavoastră nu știți mecanismul, nu știți cum?

Domnul Iurie Cheptănar:

Permiteți să vă răspund?

Domnul Mihai Ghimpu:

Chiar pentru asta și v-am pus întrebarea.

Domnul Iurie Cheptănar:

Prevederile, pe care dumneavoastră le spuneți, sînt în măsurile specifice, speciale care sînt în noul proiect următoarele două articole. Omorul de la Durlăști, dacă vreți să vă spun, se face o activitate foarte amplă pentru a fi descoperit. Și eu vă asigur că ele au să fie descoperite.

Domnul Mihai Ghimpu:

Păi, da, dar dumneavoastră ați auzit ce-a spus colegul nostru deputat: că în proiectul dumneavoastră lipsește procedura. Deci înseamnă că dumneavoastră nu știți cum și de aceea nu avem rezultate astăzi.

Domnul Iurie Cheptănar:

Măsurile sînt reflectate în următoarele două articole.

Domnul Mihai Ghimpu:

Eu vă rog să meditați, că altfel noi o să venim cu o candidatură nouă la funcția de ministru, care îl avem în sală la noi, coleg deputat.

Mulțumesc.

Domnul Iurie Cheptănar:

Am înțeles.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.3.

Domnul Igor Corman – Frațiunea PDM:

Vă mulțumesc.

Domnule viceministru,

Eu referitor la împodobire am o întrebare. Vă rog frumos să ne spuneți dumneavoastră, ca specialist, care este valoarea adăugată în proiectul de lege înregistrat de deputați față de proiectul cu care ați venit dumneavoastră în iunie anul trecut? Foarte concret, care este valoarea adăugată? Și dacă a fost necesitatea înregistrării unei noi inițiative?

Domnul Iurie Cheptănar:

Să vă spun cu ceea ce s-a adăugat, ceea ce nu, iată vreau să vă spun pe cîteva compartimente că, la capitolul III „Prevenirea crimei organizate”, adică de colegi sau de domnii deputați este mai dezvăluită activitatea de prevenire a crimei organizate. Ceea ce ține de combaterea crimei organizate, din nou, este mai dezvăluită respectiva activitate.

Și, dacă dumneavoastră țineți minte, noi am avut numai 17 articole, dar în legea respectivă, adică, sînt cu 5 mai multe. Și vreau să spun că e mai reușit și mai

bine alese și cuvintele, și măsurile care se întreprind și trebuie să se întreprindă.
(*Rumoare în sală.*)

Domnul Marian Lupu:

Colegi, colegi,
Să nu facem ...

Dragii mei,

Eu înțeleg că este loc și pentru haz din necaz, dar avem o problemă, problema care vizează combaterea crimei organizate cu toate lucrurile pe care și eu le înțeleg și dumneavoastră le înțelegeți, să încercăm să trecem peste ele și să ne concentrăm pe partea de conținut, fiindcă aceasta contează în ultimă instanță.

Încă întrebări? Dacă nu sînt, vă mulțumesc.

Rog comisia.

Domnul Alexandru Stoianoglo:

Stimați colegi,

Comisia a examinat proiectul de Lege privind prevenirea și combaterea crimei organizate și relatează următoarele. Proiectul a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de Guvernul Republicii Moldova. Pe marginea proiectului menționat, vreau atenției dumneavoastră, comisiile parlamentare nu au înaintat nici o obiecție și nici o propunere esențiale.

În temeiul celor expuse, comisia propune proiectul de lege spre aprobare în lectura întâia. Și comisia propune, după examinarea în primă lectură a ambelor proiecte, a comasa aceste proiecte pentru lectura a doua, luînd ca proiect de bază proiectul care a parvenit din partea Guvernului. Poftim?

Domnul Marian Lupu:

Ce se ia ca proiect de bază, conform raportului comisiei?

Domnul Alexandru Stoianoglo:

Comisia a luat decizia că proiectul de bază va fi atunci, da, proiectul pe care l-au propus deputații, este un proiect mai larg.

Domnul Marian Lupu:

Da. Întrebări pentru comisie?
Microfonul nr.4.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Vreau să-i amintesc domnului președinte Stoianoglo că comisia nu a luat nici o decizie în acest sens. A fost propunerea ...

Domnul Alexandru Stoianoglo:

Eu despre asta am menționat.

Domnul Mihai Godea:

... ca proiectul deputaților să fie luat ca bază, dar nu s-a luat nici o decizie. Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Da. Fiindcă eu am atras atenția asupra la aceea ce a menționat domnul președinte al comisiei pe marginea proiectului nr.2714, a menționat că este la latitudinea plenului Parlamentului, fiindcă, din lipsa numărului necesar de voturi, nu s-a ajuns la votarea raportului propriu-zis. Și am presupus că e o situație similară și pe marginea proiectului nr.1487. Deci acestea au fost propunerile înaintate în cadrul ședinței comisiei.

Alte întrebări pentru comisie?

Microfonul nr.5.

Domnul Valeriu Munteanu:

Propunere.

Domnule Președinte,

În situația în care comisia nu a adoptat nici o decizie în acest sens, pentru lectura a doua care proiect să-l luăm ca bază, eu cred că este și rațional, și etic din partea noastră să luăm ca bază proiectul Guvernului. Pentru că colegii noștri după aceea au dezvoltat un capitol, dar, în principiu, 17 articole sînt copy/paste. Altele 5, chiar dacă au cuvinte mai frumoase decît în celelalte 17 articole, ele sînt veritabile și originale. Și colegii s-au inspirat și le-au dezvoltat și eu cred că este total lipsă de nerespect față de colegii de la minister, și sînt sute de oameni care de zeci de ani își fac meseria acolo, să luăm în zeflemitor ... să abordăm această problemă.

Domnul Alexandru Stoianoglo

Eu nu văd diferență mare care proiect va fi.

Domnul Marian Lupu:

Bine. Alte întrebări pentru comisie, dacă sînt, dacă nu, să-i dau drumul președintelui comisiei.

Microfonul nr.4.

Domnul Iurie Țap – Frațiunea PLDM:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

În acest caz, eu cred că noi urmează să urmăm Regulamentul Parlamentului, articolul 56, dar și articolul 64, care spun clar că, la propunerea comisiei, Parlamentul va decide care va fi proiectul de bază.

În acest caz, cred că în pauză urmează să se convoace comisia care să supună votului, să decidă și, în conformitate cu Regulamentul Parlamentului, să revenim la această problemă. Fiindcă este vorba, articolul 56 stabilește clar că drept bază trebuie să fie luat proiectul care desfășoară mai bine problema pusă în discuție.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Bine.

Stimați colegi ...

Microfonul nr.3.

Domnul Dumitru Diacov:

Stimați colegi,

Eu cred că noi putem să ne descurcăm și fără pauză. În cazul de față, cred că logic sună ideea ca să fie luat ca bază proiectul Guvernului, ele se comasează și în comisie se va elabora un singur proiect. Nu-i nici o problemă. Eu cred că lucrul acesta se poate de pus la vot și colegii deputați n-au nici o problemă cu chestia asta, fiindcă oricum munca lor nu se pierde, ea se ia în considerație.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Eu cred așa, noi oricum mai avem un subiect pentru a fi discutat în cadrul Alianței și, pe acest motiv, o să mai luăm o pauză. Fiindcă dacă noi avem două poziții, riscăm să avem un vot neclar. Și vreau să vă zic chiar: riscăm cu votul pentru prima lectură, ceea ce n-ar fi de dorit să se întâmple.

Pe care motiv, am să ofer cuvântul colegilor care au solicitat timpul necesar pentru această luare de cuvânt. Avem doi dintre colegii noștri. Vom rămîne la această fază pînă la procedura de vot. Vom examina încă proiectul nr.112 și după aceea vom merge în această pauză necesară, ca să discutăm și alte subiecte, după care revenim.

Deci domnul Dimitriu – luare de cuvânt. La nr.2714 au fost două înscrieri pentru luări de cuvânt.

Domnul Anatolie Dimitriu – Frațiunea PLDM:

Domnule Președinte,

Onorat Parlament.

Mult stimați colegi din Frațiunea PL,

Eu am să citesc odată discursul, nu de două ori. Pornind de la faptul că asigurarea stabilității sociale depinde foarte mult de situația criminogenă din stat, iar realizarea scopurilor legii menționate, conform mecanismului nou de implementare a politicilor statului în combaterea crimei organizate, devine o necesitate actuală pentru organele abilitate în domeniu, este evidentă importanța majoră a prevederilor proiectului menționat.

În această perioadă de criză financiară la nivel regional și mondial, se intensifică activitatea tenebră a unor grupări criminale cu ramuri de activitate din cele mai diverse de la trafic de ființe umane, trafic de droguri și armament, spălări masive de bani pînă la delapidări organizate, răpiri și șantaje, falsificări ale valutelor internaționale.

Inițiativa legislative, venite să ajute la curmarea acestor fenomene, deseori s-au arătat inefficiente și slabe în fața organizării complexe și a puterii financiare a imperiilor criminale, create în jurul unor personaje notorii. Acest proiect de lege vine, pe de-o parte, să clarifice atribuțiile organelor de forță, care au întâmpinat deseori dificultăți, prin dublarea prerogativelor anterioare. Iar pe de altă parte, vine să statueze poziția colaboratorilor organelor abilitate cu atribuții în combaterea crimei organizate.

Astfel, introducerea acestui pachet de măsuri, în anii ce urmează, este imperios necesară, precum și reducerea numărului de cazuri de conflicte cu implicarea grupărilor organizate, al căror potențial criminogen este direct proporțional cu venitul acestora din activitățile criminale.

Transformările din economia globală și politica internațională, de după războiul rece, au dat un impuls puternic activității criminale și au consolidat organizațiile acesteia. Evenimentele politice ale anilor '90 și diminuarea controlului din partea organelor de drept asupra activității ilegale a lumii criminale a generat în Republica Moldova apariția unui număr mare de grupări criminale organizate cu legături interregionale și internaționale, ale căror structură și tradiții criminale erau asemănătoare acelor din spațiul URSS.

Eradicarea acestui fenomen constituie o muncă deosebită de meticuloasă, asiduă și foarte periculoasă a colaboratorilor organelor de forță implicate, a Procuraturii, a subdiviziunilor specializate ale MAI, SIS, CCCEC, Serviciul Vamal și Polița de Frontieră.

Astfel, obligativitatea adoptării acestui proiect reiese din necesitatea definirii riguroase a parametrilor care vor asigura protecția personală a acestor colaboratori atât din punct de vedere funcțional, cât și social, precum și a apropiaților acestora. Măsurile de reparare a prejudiciilor cauzate în procesul de prevenire a criminalității organizate au, în principal, scopul de a asigura agentului statului implicat în măsurile de prevenire sau a urmașilor colaboratorului care și-a pierdut viața în cadrul măsurilor speciale de prevenire a criminalității organizate.

Crima organizată este strâns legată de societatea legitimă prin utilizarea structurilor și resurselor acesteia, inclusiv a resurselor de putere. Iar beneficiul reprezentanților organizațiilor criminale reprezintă, cum s-a spus „Democrația” reprezintă cel mai puțin rău din toate sistemele de guvernare existente, după părerea lui Winston Churchill. Nu reprezintă prin ea însăși o garanție contra proliferării crimei organizate, care se dezvoltă prin exploatarea imperfecțiunilor ei și amenințând sistemul bazat pe echitate.

Prin însăși natura lor, sistemele democratice sînt deschise și tolerate, caracteristici care le fac vulnerabile față de melanjul legal, ilegal, licit, ilicit, ce caracterizează esența crimei organizate și față de presiunile corupției ce protejează pe membrii acesteia pe sancțiunile legii.

O altă definiție care suscită interes este dată de specialiștii polonezi și inserată în proiectul Convenției internaționale împotriva criminalității transnaționale. Potrivit acesteia, crima organizată reprezintă activități desfășurate de orice grup, format din cel puțin 3 persoane care permit celor aflați la conducere să se îmbogățească sau să controleze teritorii ori piețe interne sau străine prin

folosirea violenței, intimidării, corupției, urmărind să se desfășoare o activitate infracțională, fie să se infiltreze în economia legală.

În multe cazuri, organizațiile criminale sînt conduse, după reguli de management, utilizate de orice firmă sau companie. Noul model de organizare a activității criminale tinde însă să se diferențieze de acest model clasic. Noile entități criminale nu sînt restricționate de frontiere dintre state, ba chiar, dimpotrivă, nu au o ierarhie clar stabilită și posedă o structură permanentă, foarte puțin dezvoltată, dar foarte elastică.

În consecință, grupuri criminale mici, cu puține resurse organizaționale și legături reduse cu economia legală și infrastructura oficială a statului, pot produce daune serioase societății respective. Astfel, se impun noi tipuri de acțiuni ale statului pentru combaterea acestui flagel destul de periculos, precum și sînt măsurile specifice de combatere a crimei organizate, dar și novația acestui proiect, notificarea persoanelor care pot fi atrase în activitatea criminală organizată. Această măsură este introdusă cu scop preventiv și de informare a persoanelor vizate, care, deși nu fac parte din grupările criminale, sînt în pericol de a fi recrutate de aceasta.

Mai mult ca atît, adoptarea acestui proiect este necesară din perspectiva asigurării cursului european al Republicii Moldova, astfel încît organele de forță să poată gestiona riscurile și situațiile viitoare legate de prevenirea, monitorizarea și combaterea activităților criminale organizate atît la nivel local, cît la nivel regional sau internațional. În limita colaborării interstatale în baza acordurilor internaționale la care Republica Moldova este parte. La nivel de schimb de informații, acordarea asistenței juridice în materie penală, desfășurarea unor comisii irigatorii în domeniu, abordarea integrată, care ghidează acțiunile UE, merge la prevenirea pînă... eficientă a legii.

Domnul Marian Lupu:

Încă un minut.

Domnul Anatolie Dimitriu:

Aceasta se bazează pe o cooperare eficace între autoritățile statelor membre, în special a organelor responsabile cu aplicarea legii, inclusiv în ceea ce privește schimbul de informații și asistență reciprocă pentru capturări și confiscări.

Considerăm adoptarea proiectului sus-menționat ca fiind un act oportun și necesar pentru realizarea măsurilor ce vor permite atingerea scopurilor statutare ale Alianței pentru Integrare Europeană, îmbunătățirea nivelului de încredere a populației în statul de drept, cît și diminuării proporțiilor crimelor grupărilor organizate și eficientizarea activității organelor specializate deja existente prin stabilirea atribuțiilor specifice.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Domnul Godea.

Domnul Mihai Godea:

Domnule Diacov,
Am să fiu mai scurt.
Stimați colegi,
Domnule Președinte,

Vreau să vă spun un lucru, aici se discută și se încearcă devierea subiectului de la problemele acestui proiect de lege. Nu este vorba de lupta cu crima organizată, nu este vorba de mecanismele de luptă, ci este vorba de forma în care a fost prezentat acest proiect de lege și care contravine flagrant tehnicii legislative. Asta încercam să conving colegii în comisie, asta încercam să vă conving și pe dumneavoastră aici, în ședința de plen, dar, din păcate, cine are ochi să vadă și urechi să audă.

Am făcut o analiză a acestui proiect de lege, sînt 22 de articole, dintre care 14 articole repetă prevederile altor acte normative și legislative în vigoare. Codul penal, prin articolul 46, reglementează ce este un grup criminal organizat, iar prin articolul 47 – organizație criminală.

Astfel, în opinia noastră, ar fi mai oportun ca unele prevederi ale acestui proiect să se regăsească prin modificarea Codului penal, care, conform prevederii articolului 1, alineatul (1), așa cum am spus și la microfon, este singura lege penală.

Articolul 4 din proiectul de lege, care prevede cadrul juridic, la fel este o normă care nu stabilește nimic concret, ci, pur și simplu, enumeră actele legislative din domeniul vizat al legii. Respectiv, este inadmisibil ca o lege să dispună de cadrul juridic al altei legi. O asemenea prevedere este valabilă doar în cazul hotărîrilor de Guvern sau al altor acte care vin întru executarea și implementarea legii adoptate.

La articolul 5 sînt enumerate niște principii, dar care, la fel, nu rezultă sau nu oferă nimic în problema combaterea infracțiunilor și contravențiilor. Este un articol de umplură, dar el se conține în proiectul propus. Articolele 6, 7, 8 stabilesc autoritățile care exercită atribuții în domeniul respectiv: competențe, selectarea cadrelor, însă sînt acte legislative aferente acestor instituții și autorități. De ce trebuie să repetăm acest lucru în acest proiect care se vrea lege-cadru și lege specială în combaterea crimei organizate?

Articolul 9 prevede măsurile specifice de prevenire a activității criminale organizate. Dar cu ce se deosebesc măsurile acestea, în general, de măsurile de combatere a crimelor?

Autorii nu dau răspuns la această întrebare, pentru că nici nu poate fi un răspuns. Sînt aceleași măsuri și aceleași mecanisme utilizate și ele se conțin deja în actele legislative în vigoare.

Articolul 17 sau articolul 14 stabilește măsuri speciale de investigații, preluate din proiectul de Lege privind activitatea specială de investigații, care este deja. Articolul 17 prevede reglementarea infracțiunii controlate. Acest lucru trebuie să se conțină în Codul penal. Deci acolo este locul acestor prevederi și nu în acest proiect de lege.

Articolul 20 prevede ca pentru colaboratorii subdiviziunilor specializate ale MAI și SIS să se calculeze vechimea în muncă 1,5 ani pentru 1 an. Dar de ce sînt trecuți cu vederea colaboratorii altor instituții, care luptă cu crima organizată, CCECE-ul, Procuratura ș.a.m.d. Și, în mod normal, aceste prevederi fie trebuie să se conțină în Legea privind pensionarea militarilor și altor... și angajaților din corpul de comandă sau din structurile specializate. În mod normal, acolo trebuie să fie aceste prevederi.

În concluzie, ca să nu iau mult din timp. Deci marea majoritate a prevederilor care se propun prin acest proiect de lege se conțin deja în actele legislative în vigoare. Sau, în mod normal, trebuie să completeze legislația în vigoare și să nu vină printr-un proiect separat. Din punctul meu de vedere, acest proiect contravine flagrant și Legii privind elaborarea actelor legislative și tehnicii legislative în general. Și propunerile care... unele dintre ele sînt bune, sînt adecvate, trebuie să se regăsească în amendamentele și completările legislației în vigoare.

Eu vă mulțumesc.

În comisie m-am abținut de la sprijinirea de la votului... deci în procesul de votare m-am abținut de la votare nu pentru ca aș fi împotriva unor mecanisme, dar, dacă citim atent, nu știu dacă identificăm mecanismul prin proiectul propus. Dar pentru că este timpul să revenim la normalitate și să adoptăm acte în conformitate cu procedurile stabilite și cu tehnica legislativă pe care noi, Parlamentul, sîntem obligați să ținem cont.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Revenim puțin mai tîrziu la procedura de vot asupra acestor două proiecte.

Continuăm, proiectul de Lege nr.112 pentru modificarea unor acte legislative. Guvernul.

Domnul Iurie Cheptănar:

Stimate domnule Președinte al Parlamentului,

Stimați deputați,

Vă prezint spre atenția dumneavoastră proiectul de Lege pentru modificarea unor acte legislative. Proiectul a fost elaborat întru executarea prevederilor acțiunii nr.4 din Planului de acțiuni pentru implementarea Concepției de reformare a Ministerului Afacerilor Interne și a structurilor subordonate și desconcentrate ale acestuia, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 439 din 16 iulie 2011.

Scopul proiectului constă în revizuirea noțiunii de organe ale afacerilor interne din lista actelor legislative propuse spre modificare, în vederea concretizării titlului subdiviziunii responsabile de executarea unor obligații determinate, fapt ce va contribui la o delimitare clară a competențelor în cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne și va evita o dublare nejustificată a acestora.

La elaborarea proiectului s-au luat în considerație prevederile-cadru privind activitatea și modul de funcționare a subdiviziunilor vizate, inclusiv proiectele noi

de acte legislative-normative, ce urmează a fi promovate de către Ministerul Afacerilor Interne, care vor consolida cadrul legislativ și normativ, necesar pentru realizarea reformei Ministerului Afacerilor Interne.

Astfel, noțiunea de ”organe ale afacerilor interne” au fost substituite, după caz, cu noțiunile de ”subdiviziuni specializate de poliție”, ”subdiviziuni ale serviciului carabinieri”, ”autoritatea competentă pentru străini din cadrul Ministerului Afacerilor Interne” etc.

Respectiv, în cazul substituirii cu noțiuni generalizate, echivalente, s-a operat cu noțiunea de ”subdiviziuni ale Ministerului Afacerilor Interne”, fapt ce va contribui la o ajustare clară a competențelor instituționale cu prevederile legislației naționale în vigoare, relevante acestui segment. În realizarea noilor reglementări nu va implica cheltuieli suplimentare din bugetul de stat. Solicităm să susțineți acest proiect.

Domnul Marian Lupu:

Întrebări? Nu sînt.

Vă mulțumesc.

Rog comisia.

Domnul Alexandru Stoianoglo:

Comisia a examinat proiectul de Lege pentru modificarea unor acte legislative și expune următoarele. Proiectul vizat a fost elaborat în scopul executării Planului de acțiuni pentru implementarea concepției de reformare a Ministerului Afacerilor Interne și a structurilor subordonate și desconcentrate ale acestora, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 439 din 16 iunie 2011, în vederea realizării Hotărîrii Guvernului nr.1109 din 6 decembrie 2010 pentru aprobarea Concepției de reformare a Ministerului Afacerilor Interne și a structurilor subordonate și desconcentrate ale acestuia. Astfel, prezentul proiect înaintea propunerii de modificare în partea ce ține de perfecționarea cadrului legal, relevant în domeniu.

Totodată, revizuirea noțiunii de „organe ale afacerilor interne” din lista actelor legislative propuse spre modificare, va concretiza titlul subdiviziunii responsabile de executarea unor obligații determinate, va contribui la delimitarea clară a competențelor specializate în cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne și va evita dublarea nejustificată a acestora.

La momentul examinării proiectului-cadru al ședinței Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică, obiecții și propunerii de modificare nu au parvenit.

În contextul celor expuse, Comisia propune proiectul de Lege pentru modificarea unor acte legislative pentru adoptarea, aprobarea în lectura întâi.

Domnul Marian Lupu:

Întrebări pentru comisie?

Nu sînt.

Domnule președinte,
Eu vă mulțumesc. Întrebarea?
Microfonul nr. 4.

Proiectul nr. 112, stimați colegi. Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură rog să voteze. Majoritatea.

Vă mulțumesc.

Proiectul este aprobat primă lectură.

Acum, eu propun, stimați colegi, precum anterior am și discutat, imediat acum să mergem într-o ședință a Alianței, pentru a discuta și nr.2714, nr. 1487. Mai sînt niște subiecte de discutat pe marginea nr. 1672, din cîte am fost informat.

Și să ne luăm cît? O jumătate de oră ne ajunge? O pauză de o jumătate de oră. În modul în care să reușim să revenim în plenul Parlamentului începînd cu ora 15 și un sfert.

Vă mulțumesc. Ne convocăm acum.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Rog să vă ocupați locurile, pentru a continua ședința plenului.

Pentru stenogramă, dar și pentru Secretariat, proiectul nr. 1672, examinarea acestuia se mișcă pentru ziua de mîine. Rog să fie inclus pe ordinea de zi, pe agenda zilei de mîine a plenului Parlamentului nr. 1672, pentru a fi examinate toate aspectele acestui proiect.

Era bine, de fapt, să cunoaștem că s-a făcut o solicitare de pauză. Noi, oricum, în lipsa colegilor noștri cvorumul nici nu este. Corect înțeleg?

Deci, bine, chiar și în această situație, rugămintea este să așteptăm colegii noștri, dar, înainte de aceasta constat că, urmare a discuțiilor pe care le-am purtat, nr. 1672 îl mișcăm pentru ziua de mîine.

Proiectele nr. 2714, nr. 1487 vor fi supuse votului pentru aprobarea în primă lectură, imediat cum vin colegii noștri, decizia fiind: proiectul nr. 2714 să fie aprobat în primă lectură, ca proiect de bază. Proiectul nr. 1487 să fie votat în primă lectură ca proiect de alternativă, pe această cale asigurîndu-se comasarea acestor două proiecte.

Și, stimați colegi, la această etapă, informez: procedura de vot o vom efectua cînd va fi toată lumea în sală.

Decizia pe care am anunțat-o și propunerea pe care am înaintat-o, dictate de situația pe care o avem, de motive obiective, necesitatea de a avansa pe calea identificării soluției de depășire a crizei politice, deci ne impune necesitatea stabilirii datei alegerilor Șefului Statului.

În acest context, vin cu propunerea ca această dată să fie de 15 martie. La acest subiect este și un proiect de Parlament, înregistrat. Am discutat imediat anterior acest subiect.

Vreau doar să fac o remarcă. Acest pas și această decizie este una absolut obiectivă pentru mine în calitate de Președinte de Parlament și Șef interimar al Statului.

E nevoie să avansăm pe calea identificării soluțiilor legale pentru depășirea crizei politice.

Spre deosebire de deputați, deși șeful Parlamentului se consideră primul între egali, și este corect, în același context, și funcția de speaker de Parlament, și cea de Șef interimar al Statului îmi oferă, prin definiție, și responsabilități care depășesc net responsabilitățile tuturor celorlalți deputați.

Iată de ce, în actualele condiții, și legale și politice, în condițiile în care societatea așteaptă de la noi pași concreți și soluții concrete pentru depășirea crizei politice, voi înainta atenției dumneavoastră pentru includerea pe ordinea de zi a proiectului de Hotărâre a Parlamentului nr. 328, care este înregistrat, foarte simplu, dintr-un singur articol.

În temeiul articolului 78 din Constituție și al articolului 2 din Legea cu privire la procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova, Parlamentul adoptă prezenta hotărâre.

Articolul 1. – Se stabilește data de 15 martie 2012 pentru alegerea Președintelui Republicii Moldova.

Articolul 2. – Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării.

Din momentul în care vom vedea rezultatele votului în sală, vom adopta astăzi acest proiect, includerea acestui proiect pe ordinea de zi și adoptarea acestuia, vine și proiectul nr. 329, s-ar putea pentru ziua de mâine, privind formarea comisiei respective.

Vă aduceți aminte că, anterior, urmare a deciziei Curții Constituționale, noi am anulat și Hotărârea Parlamentului privind constituirea acestei comisii.

În rest, așteptăm colegii noștri, pentru a continua ședința plenului Parlamentului.

Colegii au menționat că au nevoie de vreo 7–10 minute.

Bine. Să ne orientăm pentru ora 15.30. Dar, vă rog, dacă ne ridicăm de la locurile noastre, să nu plecăm prea departe, ca să putem să ne mobilizăm rapid.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Domnul Marian Lupu:

Încă un efort. Sîntem pe ultima sută de metri a ședinței de astăzi.

Colegi,

Rog să fiți la locurile dumneavoastră. Deci, repet, am convenit nr.1672 să fie examinat mâine, printre primele proiecte, în cadrul ședinței plenului Parlamentului.

Acum, proiectele nr. 2714 și nr. 1487, să încheiem cu ceea ce am adoptat pînă acum ca agendă a ședinței.

Potrivit discuțiilor purtate anterior în cadrul acestei pauze, voi supune votului aprobarea în primă lectură a proiectului nr. 2714 în calitate de proiect de bază. Cine este pentru rog să voteze. Majoritatea.

Vă mulțumesc. Proiectul este aprobat.

Proiectul nr. 1487, aprobarea acestuia în primă lectură în calitate de proiect de alternativă, fiind comasat cu proiectul nr. 2714, luat ca proiect de bază. Cine este pentru aceasta rog să voteze. Majoritatea.

Vă mulțumesc.

Proiectul este aprobat în primă lectură, în aceste condiții.

Acum, potrivit propunerii pe care am evocat-o anterior, stimați colegi, uzînd de împuternicirile Președintelui ședinței, voi înainta examinarea pe ordinea de zi a ședinței de astăzi a proiectului nr. 328.

Atrag atenția, este regulamentar, Președintele ședinței este în drept în orice moment, în orice clipă să propună suplimente la ordinea de zi.

Doi la mîină. Este un proiect de lege care nu... un proiect de hotărîre care nu conține norme de drept, lucru care ne permite de o manieră ad-hoc să-l examinăm.

Cine este pentru includerea pe ordinea de zi a acestui proiect rog să voteze. Majoritatea.

Vă mulțumesc. Proiectul este inclus.

Permiteți-mi să dau citire acestui proiect.

Proiect de Hotărîre a Parlamentului privind stabilirea datei alegerii Președintelui Republicii Moldova.

Imediat, o clipă.

În temeiul articolului 78 din Constituția...

Stimate coleg,

Dați-mi voie să citesc două rînduri și apoi eu dau cuvîntul la toată lumea. Nici o problemă. Nici un fel de vot. Dați-mi voie să-l citesc doar și apoi întrebări, luări de cuvînt.

În temeiul articolului 78 din Constituția Republicii Moldova și al articolului 2 din Legea cu privire la procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova, Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Articolul 1. – Se stabilește data de 15 martie 2012 pentru alegerea Președintelui Republicii Moldova.

Articolul 2. – Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării.

Microfonul nr.5.

Microfonul nr.5 am rugat.

Doamna Corina Fusu:

Stimate domnule Președinte al Parlamentului,

Stimați colegi din Alianța pentru Integrare Europeană,

Fracțiunea Partidului Liberal face apel la rațiunea dumneavoastră și bunul simț și vine cu propunerea de a amîna numirea datei alegerii Președintelui Republicii Moldova doar cu o săptămîină, doar cu 7 zile.

Și aducem următoarele argumente. Partidul Liberal, încă în data de 13 februarie, a anunțat, într-o conferință de presă, că nu vom vota data alegerii Președintelui pînă nu vom ști exact candidatura pentru această funcție înaltă de Șef al Statului Republicii Moldova.

Care ar fi fost argumentarea pentru această poziție a noastră. Știm deja că, în data de 18 noiembrie, 16 decembrie, 15 ianuarie am călcat deja pe această greblă cînd, neavînd desemnată candidatura sau candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, am numit data alegerii și am dat greș.

De această dată, sîntem într-un pericol încă mai mare, pentru că a numi data alegerii Președintelui Republicii Moldova fără a cunoaște cu exactitate sau fără a determina sau a descoperi această personalitate în comun în Alianță, noi riscăm să provocăm alegeri anticipate, pe care nici unul dintre noi, nici o componentă a Alianței nu și-o dorește.

Iată de ce insistăm asupra faptului să așteptăm încă o săptămînă pentru că necunoașterea acestei candidaturi, acestei persoane, care va deține funcția de Președinte al Republicii Moldova, de către societate, nediscutarea acestei candidaturi nu ni se pare corect față de cetățenii Republicii Moldova.

În cazul în care totuși veți insista și veți supune votului acest proiect de hotărîre, Frațiunea Partidului Liberal anunță că va părăsi această sală.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4.

Domnul Valeriu Streleț:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi parlamentari,

După cum ne-am pronunțat și în cadrul ședinței Alianței, noi considerăm că este absolut necesar, absolut oportun de a stabili un reper în timp privind alegerea Președintelui și, avînd tot respectul față de colegii noștri din Frațiunea Liberală, menționăm că astăzi noi sîntem în condiții totalmente diferite de cele care au fost în 18 noiembrie, 16 decembrie și ulterior.

Astăzi, noi avem nevoie să dăm un răspuns așteptărilor cetățenilor, avem nevoie să ne mobilizăm, stabilind acest reper în timp, să identificăm candidaturile necesare și să finalizăm cu succes acest proces.

De aceea, Frațiunea Partidului Liberal Democrat din Moldova susține inițiativa pe care ați pronunțat-o și considerăm că asta este o cale corectă de mișcare înainte.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.3.

Domnul Dumitru Diacov:

Da, domnule Președinte,

Stimați colegi,

Eu, din numele colegilor, împărtășesc îngrijorarea care a sunat aici în declarația Partidului Liberal.

În același timp, înțelegem foarte bine că o săptămână nu rezolvă nimic. Noi deja ținem în suspans multă lume timp de o lună – două și anunțul că astăzi vom lua o decizie deja a fost făcut și era bine ca data alegerii să fie fixată astăzi, ca să avem un „orientir” pentru mobilizarea întregului Parlament, pentru a trimite un semnal hotărît în societate și, în felul acesta, de a demonstra că Parlamentul are această voință politică de a duce la capăt acest proces, cu atât mai mult că noi astăzi, pe parcursul zilei, am avut șaiszeci și ceva de mandate, de deputați.

Noi avem la dispoziție, practic, 62 de mandate și era bine de găsit acest compromis împreună cu toți colegii din sală.

Regretăm această situație care s-a creat. Colegi deja au părăsit sala.

De aceea, nu știu, poate încercăm mâine să revenim asupra acestei chestiuni sau, eventual, deja când vom fi în stare să avem o ședință legală.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.3.

Domnul Igor Dodon:

Da, stimați colegi,

În calitate de autor al noului proiect de hotărîre a Parlamentului similar, vreau să spun că Grupul Socialiștilor este de acord cu propunerea înaintată de Președintele Parlamentului pentru a stabili data alegerii Președintelui pe data de 15 martie.

Mai mult ca atât, considerăm că este deosebit și extrem de important ca acest lucru să se întâmple cît se poate de rapid, pentru a da un semnal și societății.

Societatea așteaptă să vadă ce facem noi, ne jucăm de-a țara sau totuși mergem conform normei legale. Și este regretabil că colegii noștri în Parlament din partea stîngă a mea, la fel ca și cei din dreapta, și nu întîmplător, nu sînt prezenți în sală.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

De fapt, noi nici nu sîntem în situație legală să continuăm ședința, fiindcă, odată cu plecarea din sală a colegilor de la PL, nu avem nici cvorumul necesar, lucru care mă impune să întrerup ședința, dar nu înainte de a spune iată ce: noi sîntem în situația în care trebuie să oferim țării o soluție.

Și vreau să vă zic că situația, ca structură, este una simplă în fața noastră. Noi avem două înscenări: ori sîntem în capacitatea să alegem Șeful Statului în termene rezonabile și mie îmi pare că ziua de 15 martie privește ca un termen foarte și foarte rezonabil.

Odată fiind fixată, devine și un factor de automobilizare a noastră, a tuturor, fiindcă nu ne este totuna să demonstrăm că sîntem capabili să rezolvăm această problemă.

Să fixăm data, să mișcăm rapid dialogul, negocierile, să identificăm această soluție. Intuiția îmi spune că, dacă există voință politică a noastră, noi vom reuși acest lucru și pînă în data de 15 martie și, în acest context, vine și posibilitatea chiar să modificăm această hotărîre, mișcînd cu un termen și mai devreme data alegerii Șefului Statului.

Ori este scenariul numărul doi. Dacă noi, pe diverse motive, pe varii motive, nu sîntem capabili să o facem, atunci trebuie s-o spunem deschis și atunci nu are rost să chinuim nici societatea, nici oamenii.

În acest caz, adresarea la Curtea Constituțională, constatarea circumstanțelor respective și știți ce urmează după asta.

Eu gîndesc că noi sîntem capabili și trebuie să o facem toți împreună.

Astăzi, la acest moment, anunț ședința închisă, pe motivul absenței cvorumului.

Rog, la nivel de grupuri parlamentare, continuați dialogul astăzi, mîine dimineață cu colegii noștri, în modul în care mîine să reluăm ședința plenului, revenind și la acest subiect.

Vă mulțumesc.

Vă doresc o seară bună!

Ședința s-a încheiat la ora 15.47.

*Stenograma a fost pregătită spre publicare
în Direcția documentare parlamentară
a Secretariatului Parlamentului.*